

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξέμνητος
δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγυπτίου γρόσια διατιμ. 50.—
Αμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἓν γένει
τῶν ἑλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐοιυήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις, 17 Αὐγούστου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 37

ALPHONSE DAUDET

Ο ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ Ροζέ ὀνομαζόταν «ἰπποτικὸς στρα-
τιώτης, πού ἔχει διαπρέψει στὸ στάδιο
τῶν ὅπλων», καὶ ὁ διορισμός του στὴ θέ-
ση, πού ζητοῦσε ἦταν ἀξίωση ὧλων τῶν
πολιτῶν! Καὶ στὸ τέλος ἦταν καὶ μιὰ
ἀπειλὴ, ὅχι καὶ τόσο ξάστερη, ἀλλὰ
ἀρκετὰ φανερή, ὥστε ὁ Δήμαρχος νὰ
τὴν καταλάβει καὶ νὰ πάρει τὰ μέτρα
του... Ἀ! δὲ χωράτευσεν ὁ Πιτσιρίκος
— δηλαδὴ οἱ κάτοικοι τοῦ Σαρλάντ!

Γεμάτος περηφάνεια, τῆλο πρῶτ' βρῆ-
κα τὸ φίλο μου τὸ Ροζέ καὶ τοῦδωσα
τὸ γράμμα. Τὸ διαβάσαμε μαζὶ σὲ μιὰ
γωνιά, κι' ὕστερα ὁ Ροζέ ἔφυγε κατα-
κόκκινος ἀπὸ τὴν εὐχαρίστηση καὶ μὲ
δάκρυα στὰ μάτια ἀπὸ τὴ συγκίνηση.
γὰ τὰ τόσα ἐγκώμια πού τοῦ εἶχα γρά-
ψει. Τὰ διάβαζε καὶ τὸ πίστεψε στὸ τέ-
λος κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος ὅτι «ἐλόκληρος ὁ
πληθυσμός» τοῦ Σαρλάντ τοῦχε τόση
ὀπόληψη!

Μούτφιξε τὸ χέρι καὶ μοῦ εἶπε:

— Κύριε Δανιήλ, ὁ Ροζέ εἶν' ἔτοιμος
νὰ θυσιάσῃ γιὰ σὰς. Ἄν σὰς πειράξει
κανεὶς μιὰ τρίχα τοῦ κεφαλιοῦ σας, δὲν
ἔχετε παρὰ νὰ μοῦ τὸ πῆτε. Κομμάτια
θὰ τὸν κάμω στὸ λεπτό!

Τί χαρὰ μου, ἀλήθεια, πού εἶχα ἀπο-
κτήσει τέτοιο φίλο!

Καὶ πού νᾶξερα τί ἐμελλε νὰ μάθω
— καὶ νὰ πάθω — ἀργότερα!

ΙΑ'

Ὁ φίλος μου ὁ γυμναστής

Τὴν ἡμέρα αὐτή, στὶς 18 Φεβρουα-
ρίου δηλαδὴ, τὰ παιδιὰ δὲν κατέβηκαν
νὰ παίξουν στὴν αὐλὴ, γιὰ τὴ νύχτα
εἶχε ρίξει πολὺ χιόνι κι' ἔκανε τρομερὸ
κρύο. Μόλις τελείωσε τὸ μάθημα, τὰ
βάλαμε ὅλα στὴ «σάλα», νὰ κάμουν τὸ
διάλειμμά τους, μὲ τὴν ἐπιβλεψὴ τῆ δι-
κῆ μου.

«Σάλα» λέγαμε ἓνα παλὶδ θάλαμο, ἱσό-
γειο, πού χρησίμευε γιὰ γυμναστήριο, τὸν

καιρό! πού τὸ λύκειο ἦταν Ναυτικὴ Σχο-
λὴ. Φαντασθῆτε τέσσερες γυμνοὺς τοίχους
μὲ μικρὰ παραθυράκια, σιδερόφρακτα,
μερικὰ ἀπομεινάρια ἀπὸ γυμναστικά ὄρ-
γανα, κι' ἓνα κρῖκο κρεμασμένο ἀπὸ τὸ
ταβάνι στὴν ἄκρῃ ἑνὸς σχοινοῦ.

Τὰ παιδιὰ διασκεδάσαν πολὺ ἐκεῖ μέ-

«Ἀκουσέ μου νὰ σοῦ πῶ, κύριε Δανιήλ...» (Σελ. 423, στ. γ')

σα. Μερικὰ πηδοῦσαν νὰ φτάσουν τὸν
κρῖκο. Ἀλλὰ ἔτρεχαν γύρω-γύρω κι'
ἀλλὰ κάθονταν ἥσυχα κι' ἔτρωγαν τὸ
ψωμί τους, κοιτάζοντας ἀπὸ τὸ παράθυ-
ρο τὸ χιόνι, τὸ στοιβαγμένο στὴν αὐλὴ.

Κι' ὁ Πιτσιρίκος εἶχε καθῆσαι σὲ μιὰ
γωνιά καὶ διάβαζε, δακρυσμένος, ἓνα
γράμμα μὲ τόση προσοχή, ὥστε καὶ νὰ
γκρέμιζαν ὅλο τὸ σχολεῖο τὰ παιδιὰ, πάλι
δὲ θάπερνε εἰδηση.

Εἶχα λάβει γράμμα ἀπὸ τὸν Ζάκ, μὲ

γραμματόσιμο σφραγισμένο στὸ Παρίσι
(μάλιστα, στὸ Παρίσι!). Κι' ὁ ἀγαπημέ-
νος μου ἀδελφὸς μου γράφει:

«Καλέ μου Δανιήλ,

»Θὰ ξαφνιστεῖς βέβαια ἅμα λάβεις τὸ
γράμμα μου, γιὰ τὸ ποτὲ δὲ θὰ φανταζό-
σουν πὼς βρίσκομαι στὸ Παρίσι τώρα καὶ
δεκαπέντε μέρες. Ἐφυγα ἀπὸ τὸ Λυὸν
δίχως νὰ πῶ τίποτα σὲ κανένα, — ἔτσι
μυῖρθε κι' ἔκαμα! Τί τὰ θές, δὲ μπο-
ροῦσα πιά νὰ μένω στὴ σιχαμερὴ αὐτὴ
πόλη, ἰδίως ἀπὸ τότε πού ἔφυγες.

»Ἐφτασα ἐδῶ μὲ τριάντα φράγκα καὶ
μὲ πέντ' ἑξῆ γράμματα τοῦ ἐφημέριου
τοῦ Σαιν-Νικιέ. Εὐτυχῶς μὲ προστάτεψε
ὁ Θεὸς καὶ μπῆκα γραμματικὸς ἐνὸς
γέρου μαρκτηρίου. Ἐτοιμάζει τ' ἀπομνη-
μονεῦματά του καὶ μοῦ ὑπαγορεύει
νὰ τὰ γράφω, καὶ γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ
μοῦ δίνει ἑκατὸ φράγκα τὸ μῆνα. Δὲν
εἶναι σπουδαῖος μισθός, ἀλλὰ ἐλπίζω νὰ
μοῦ περισσεύει κάτι, νὰ στέλνω καὶ στὸ
σπίτι κάθε τόσο.

«Α, Δανιήλ μου, τί ώραίο αυτό το Παρίσι! Βρέχει κι' έδω που και που, όπως και στο Λυόν, αλλά είναι μιὰ βροχή ψιλή και χαρούμενη, ανακατεμένη με ήλιο— τὸν ώραϊότερο ήλιο που έχω ιδεί ποτέ μου. "Αλλάξα κι' εγὼ δόλτελα και—θα τὸ πιστέψεις;—δὲν κλαίω ποτέ πιά!»

«Εκεί που διάβαζα όμως αὐτὰ τὰ λόγια, ἀκούω ἐν' ἀμέλει νὰ στέκεται μπροστά στὴν πόρτα τοῦ λυκείου και τὰ παιδιά νὰ φωνάζουν δυνατὰ :

—"Ο Δήμαρχος! "Ο Δήμαρχος!

«Επίσκεψη τοῦ Δημάρχου στο σχολεῖο πάντα σήμαινε κάτι ἐξαιρετικό. Ἐρχόταν μόλις δυο-τρεις φορές τὸ χρόνο και πάντα τὸ θεωρούσαμε σπουδαῖο γεγονός. "Εγὼ όμως τὴ στιγμή ἐκείνη δὲν θὰ ἔδινα σημασία σ' ὅλους τοὺς Δημάρχους τῆς Γαλλίας, γιατί εἶχα στο χέρι τὸ γράμμα τοῦ ἀγαπημένου μου τοῦ Ζάκ κι' ἤθελα μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸ διδάσω ὡς τὸ τέλος. "Αφισα λοιπὸν τὰ παιδιά νὰ παρκαλοῦθουν ἀπὸ τὸ παράθυρο και ξανάρχισα τὸ διάβασμά μου :

«"Η μαμμά, ξέρεις, εἶναι τώρα μοναχή. Πρέπει νὰ τῆς γράφεις, τῶχει πράπονο.

«Ἐχασα νὰ σοῦ πῶ κάτι ποὺ θὰ σ' εὐχαριστήσῃ πάρα πολὺ: "Ἐχω δωμάτιο στο Καρτιέ Λατέν, στὴ συνοικία τῶν ποιητῶν. "Απὸ τὸ παράθυρό μου βλέπω τὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν, ὅσο φτάνει τὸ μάτι μου τὸ κρεβάτι μου δὲν εἶναι φαριδι, ἀλλὰ στὴν ἀνάγκη θὰ μᾶς χωροῦσε και τοὺς δυό. "Υστερα ἔχω κι' ἓνα τραπέζι, ὅπου θὰ μπορούσες νὰ κάθῃσαι νὰ γράφεις ποιήματα. "Αν τὸ βλεπες, εἶμαι βέβαιος πὼς θάτρεχες νάρθηκες νὰ μὲ βρεῖς ἔδω.

«"Αγάπα με ὅπως πάντα και μὴν παραδουλεύεις στο σχολεῖο, γιὰ νὰ μὴν ἀρρωστήσεις.

«Σὲ φιλῶ, ὁ ἀδελφός σου Ζάκ».

«Ο καὶ μένος ὁ Ζάκ! "Ἐκλαιγα και γελοῦσα μαζί. Ντρεπόμουν γιὰ τὰ καφενεῖα, τὰ μπαζάρδα, τίς συναναστροφές με τοὺς ὑπαξιωματικούς. «Ντροπή! συλλογίστηκα. Τώρα πρέπει νὰ δουλέψω κι' ἐγὼ, ὅπως δουλεύει ὁ Ζάκ, αὐτὸ τὸ παιδί με τὴ μεγάλη καρδιά!»

Τὴ στιγμή αὐτὴ χτύπησε τὸ κουδούνι. Τὰ παιδιά μπήκαν στὴ γραμμή, μιλώντας ὁλοένα γιὰ τὸν Δήμαρχο και γιὰ ν' ἀμάξῃ του. Τὰ πῆγα ὡς τίς τάξεις τους κι' ἐτοίμαζόμουν νάβρω στο δωμάτιό μου, γιὰ νὰ ξαναδιαβάσω μόνος μου τὸ γράμμα τοῦ Ζάκ.

—Κύριε Ἐστέ, σὰς φωνάζουν στο γραφεῖο!

Στο γραφεῖο; Τί μ' ἤθελαν πάλι; Ο κλητῆρας μὲ κοίταξε μὲ περίεργο τρόπο.

Ἐαφνικὰ μοῦρθε στο νοῦ πὼς ἦταν ἀπάνω ὁ Δήμαρχος. Νὰ μὲ ζητοῦσε αὐτός; Και τί νάθελε ἀπὸ μένα;.. Μήπως...

«Αλλά δὲν τόλμησα νὰ σκεφθῶ περισ-

σότερα κι' ἔφτασα στο γραφεῖο τοῦ διευθυντῆ με δυνατὸ καρδιοχτύπι.

«Ο Δήμαρχος ἦταν ὄρθιος κι' ἀκούμπουσε στο μάρμαρο τοῦ τζακιού, χαμογελώντας μέσα στις ξανθὲς φαβορίτες του. Δίπλα του στεκόταν ταπεινὰ ὁ διευθυντής, και παραπέρα στεκόταν δειλὸς και σαστισμένος ὁ κ. Βιό. Μὲ τὴν πρώτη ματιά, καταλάβαινε κανεὶς ὅτι τὴ στιγμή ἐκείνη ὁ Δήμαρχος εἶχε τὴν κυριαρχία.

—Ὅστε ὁ κύριος εἶναι, εἶπε δείχνοντάς με, ποὺ ἀνακατεύεται σὲ δουλειές ποὺ δὲν τὸν ενδιαφέρουν, και μάλιστα με τόσο χαριτωμένο τρόπο :

Μιλοῦσε μὲ καθάρια και εἰρωνική φωνή και μ' ἓνα ἀδιάκοπο χαμόγελο. Στὴν ἀρχὴ νόμισα πὼς ἀστεيهόταν, ἀλλὰ ἐκείνη δὲν ἀστεيهόταν...

—Ἐχω τὴν τ.μή, ἐξακολούθησε, νὰ μιλῶ στον κύριο Δανιήλ Ἐστέ, ποὺ με φοβερίζει πὼς θὰ μὲ τιμωρήσῃ σκληρά, ἀν δὲν διορίσω τὸ φίλο του τὸν κ. Ροζέ διευθυντῆ τοῦ Γυμναστηρίου;

Ἀμέσως κατάλαβα! Μιλοῦσε γιὰ τὸ σχέδιο ἐπιστολῆς ποὺ εἶχα δώσει στο Ροζέ. Ἡ συνείδησή μου ἔμως ἐπαναστατοῦσε. Ἐγὼ δὲν εἶχα φοβερίσει κανένα, δὲν εἶχα στείλει γράμμα σὲ κανένα. «Ο Ροζέ μὲ παρακάλεσε νὰ τοῦ κάμω ἓνα σχέδιο κι' ἐγὼ τοῦ τόκαμα. "Ἦμουν ὑπεύθυνος γιὰ τὰ παρακάτω;

Ἡ σκέψη αὐτὴ μοῦδωσε θάρρος νὰ ἀπαντήσω ξάστερα στο Δήμαρχο :

—Ἐγὼ δὲ σὰς φοβέρισκα ποτέ, κύριε Δήμαρχε!

Εἶδα τότε νάστράφτει μιὰ ματιά τοῦ διευθυντῆ, κι' ἀκούσε τὰ κλειδιά νὰ μουρμουρίζουν στὴ γωνιά, σὰ νάλεγαν :

—Τί ἀναίδεια!

«Ο Δήμαρχος δὲν ἔπαψε νὰ χαμογελά. Πῆρε ἀπὸ τὸ τζάκι ἓνα γράμμα, γύρισε σὲ μένα και πρόσθεσε σὰ βαριεστημένος,

—Κύριε Ἐστέ, μὴ με κουράζετε.

Τὸ γράμμα αὐτὸ δὲν εἶναι δικό σας; Ὑπογραφή δὲν ἔχει βέβαια (εἶναι παλιά μέθοδος αὐτὴ!) ἀλλὰ δυστυχῶς γιὰ σὰς, ὁ κ. Βιό ἀναγνώρισε τὸ γραφικό σας χαρακτήρα και τὸ ὕφος σας

«Ορμησα τότε χωρὶς νὰ τὸ θέλω γιὰ νὰ ἰδῶ ἀπὸ κοντὰ αὐτὸ τὸ χαρτί, ἀλλ' ὁ Δήμαρχος μόνὸ τῶδωσε ἡσυχία-ἡσυχία.

«Ἔμεινα ἀποσβολωμένος! "Ἦταν τὸ ἴδιο τὸ σχέδιο ποὺ εἶχα δώσει στο Ροζέ γιὰ νὰ τάντιγράψῃ και νὰ τὸ στείλῃ. «Ο ἄθλιος εἶχε τὴν ἀσυνείδησία νὰ στείλῃ τὸ ἴδιο αὐτὸ σχέδιο μὲ τὸ γραφικό μου χαρακτήρα!..

«Ο Δήμαρχος ἤθελε νὰπολαύσῃ τὸ θρίαμβό του.

—Τί λέτε λοιπόν; Εἶναι δικό σας ἢ δὲν εἶναι;

Κατέβασα τὸ κεφάλι χωρὶς νὰπαντήσω. Μιὰ λέξη μπορούσε νὰ ἐξηγήσῃ τὰ πράγματα και νὰ ἐλαφρύνῃ πολὺ τὴ

θέση μου. «Αλλ' αὐτὴ τὴ λέξη δὲν θὰ τὴν ἔλεγα ποτέ. "Ἦμουν βέβαιος ἐκείνη τὴ στιγμή ὅτι ὁ Ροζέ δὲν τόκαμε μὲ κακὴ πρόθεση, ἀλλὰ βαρέθηκε νὰ τ' ἀντιγράψῃ. Τί ἄθως ποῦταν τότε ὁ Πιτσιρίκος!

«Οταν εἶδε ὁ δήμαρχος πὼς δὲν ἔδινα καμμιά ἀπάντηση, ἔβαλε πάλι τὸ γράμμα στὴν τσέπη του κι' εἶπε στο διευθυντῆ :

—Τώρα, κύριε διευθυντά, ξέρετε τί σὰς μένει νὰ κάνετε!

«Ο διευθυντῆς ἔκαμε μιὰ βαθύτατη ὑπόκλιση κι' ἀποκρίθηκε, ὅτι ὁ κ. Ἐστέ δὲν μπορεί πιά νὰ μείνῃ στο σχολεῖο και θάπρεπε νὰ τὸν διώξουμε τὴν ἀμέσως. «Αλλά γιὰ νὰ μὴ γίνῃ σκάνδαλο στον ὅπο, θὰ τὸν κρατήσουμε ὁκτὼ μέρες, ὡς ποὺ νὰ βροῦμε ἀντικαταστάτη του.

«Οταν ἀκουσα τὴ λέξη «νὰ τὸν διώξουμε» ἔχασα ὅλο τὸ θάρρος μου. Χαιρέτησα ἀμίλητος και βγήκα βιαστικὰ-βιαστικὰ. Κλαίγοντας, ἔφτασα στὴν κάμαρά μου κι' ἐπνίξα τὰ δάκρυά μου στο ματῆλι μου.

«Ο Ροζέ μὲ περίμενε κεῖ. Μὲ πλησίασε μόλις μπῆκα και μὲ ρώτησε ἀνήσυχος τί εἶχε συμβεῖ.

Ἐγὼ ἔπεσα σὲ μιὰ καρέκλα χωρὶς νὰπαντήσω.

—Κλάμματα, παιδιὰτικα καμώματα! φώναξε ὁ γυμναστής. Πές μου λοιπὸν τί ἔγινε, τί σοῦ εἶπαν. Πρέπει νὰ ξέρω.

Τοῦ διηγήθηκα τότε μὲ ὅλες τίς λεπτομέρειες ὅτι εἶχε συμβεῖ.

Ἐκεῖνος μ' ἀκούγε μὲ συγκίνηση ποὺ μεγάλωνε ὁλοένα. Κι' ὅταν τοῦ εἶπα ὅτι γιὰ νὰ μὴ τὸν μαρτυρήσω, ἀφισα νὰ μὲ διώξουν, μοῦδωσε τὰ χέρια του κι' εἶπε :

—Δανιήλ, ἔχεις μεγάλη καρδιά!

Τὴ στιγμή ἐκείνη ἀκούσαμε τὸ ἀμάξι τοῦ Δημάρχου ποὺ ἔφευγε.

«Ἐχεις μεγάλη καρδιά, ἐξακολούθησε ὁ φίλος μου, πολὺ μεγάλη κι' εὐγενική καρδιά! Αὐτὸ τὸ λέω και τὸ φωνάζω!.. «Αλλά μὴ νομίζεις πὼς θ' ἀφίσω ἐγὼ κανένα νὰ θυσιάσῃ ὁ ἴδιος γιὰ τὴ δική μου σωτηρία!.. Μὴν κλαῖς Δανιήλ! Πηγαίνω νὰ βρῶ τὸ διευθυντῆ. Θὰ τοῦ μιλήσω ὅπως ἔχω χρέος και θὰ ἰδεῖς ὅτι δὲ θὰ διώξῃ σένα, ἀλλὰ κάποιον ἄλλον...

Ἀναστένανε βαθεῖα και πῆγε πρὸς τὴν πόρτα. Ἐκεῖ κοντοστάθηκε λιγάκι κι' ὕστερα γύρισε πάλι κοντά μου.

—Ἀκουσε μόνο νὰ σοῦ πῶ κάτι πρὶν φύγω, μοῦ ψιθύρισε μὲ κάποια συγκίνηση... «Ο Ροζέ δὲν εἶναι μόνος του στον κόσμο. Ἐχει μιὰν ἀρρωστη μανοῦλα, κάπου, σὲ μιὰν ἄκρη... Ἐκείνη λυπάμαι, τὴν ἀγία γυναῖκα... Δός μου τὸ λόγο σου πὼς θὰ τῆς γράψῃς δυὸ λόγια, ὅταν ἐγὼ δὲν θὰ ὑπάρχω πιά...

Τάλεγε τόσο σοβαρά, ὡστε ἀνατρίχιασα.

—Μὰ γιὰ πές μου, τί σκοπεύεις νὰ κάμεις; ρώτησα.

«Ο Ροζέ δὲν ἀποκρίθηκε. "Ανοιξε μόνον λιγάκι τὸ σακάκι του και μοῦδειξε κάτι ποὺ γυάλιζε: ἓνα πιστόλι!

Ἐτρεξα και τὸν ἔπιασα ἀπὸ τὸ χέρι μὲ συγκίνηση.

—Δυστυχισμένε, θὰ σκοτωθεῖς; Θέλεις νὰ σκοτωθεῖς;

Ἐκεῖνος μὲ ἀπάντησε ψυχρά:

—Ἀγαπητέ μου, ὅταν ἦμουν ἀκόμη στο στρατό, ἔδωσα λόγο, ὅτι ἀν καμμιά φορὰ ἡ τιμὴ μου λερωνόταν τόσο δὲ ἀπὸ καμμιά κακοκεφαλιά μου, θὰ τίναζα ἀμέσως τὰ μυαλά μου. «Ο Ροζέ ἀτιμασμένος δὲν ζεῖ! Κι' ἀν μὲ διώξουν ἀπ' ἔδω, καταλαβαίνεις ὅτι εἶμαι ἀτιμασμένος πιά στὴν κοινωνία... Σὲ πέντε λεπτά, ἴσως ὅλα θὰ ἔχουν τελειώσει...

Ἐγὼ στάθηκα ἀποφασιστικὰ μπροστά στὴν πόρτα.

—Ὅχι, Ροζέ, εἶπα, δὲ σ' ἀφίνω νὰ βγεῖς ἀπὸ ἔδω. Καλύτερα νὰ χάσω τὴ θέση μου ἐγὼ, παρά ἐσὺ τὴ ζωὴ σου.

—Ἀφισέ με νὰ κάμω τὸ καθήκον μου! φώναξε ἐκεῖνος ἄγρια, και μ' ὅλη τὴν ἀντίστασή μου, μισάνοιξε τὴν πόρτα.

Τότε κι' ἐγὼ, γιὰ νὰ τὸν συγκινήσω, ἀρχισα νὰ τοῦ μιλῶ γιὰ τὴ μητέρα του, γιὰ τὴ δυστυχισμένη μητεροῦλα ποὺ ζοῦσε κάπου, σὲ μιὰν ἄκρη... Τοῦ εἶπα ὅτι χρωστοῦσε νὰ ζήσει γι' αὐτὴν, ὅτι ἐγὼ μπορούσα μιὰ χαρὰ νὰ βρῶ ἄλλη θέση, κι ὅτι τὸ κάτω-κάτω εἶχαμε ὁκτὼ μέρες μπροστά μας και κανεὶς λόγος δὲν ἦταν νὰ πάρῃ ἀπὸ τώρα τέτοια τρομερὴ ἀπόφαση...

Αὐτὸ τὸ τελευταῖο τὸν ἔκανε νὰ σκεφθεῖ. Στὸ τέλος δέχτηκε ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐπίσκεψή του στο διευθυντῆ μερικὲς μέρες, γιὰ νὰ σκεφθοῦμε καλύτερα.

Τὴ στιγμή ἐκείνη χτύπησε τὸ κουδούνι. Φιληθήκαμε κι' ἐγὼ κατέβηκα στὴν τάξη μου.

Τί ναι ὁ ἀνθρωπος! Εἶχα μπεῖ στὴν κάμαρά μου ἀπελπισμένος κι' ἔβγαينا χαρούμενος! «Ο Πιτσιρίκος ἦταν περήφανος γιατί εἶχε σώσει τὴ ζωὴ ἐνὸς φίλου του!

«Ὅστόσο, μόλις κάθησα στὴν ἔδρα μου, ἀρχισα νὰ γίνουμαι πάλι ἀνήσυχος. «Ο Ροζέ γλύτωσε ἀπὸ τὴν αυτοκτονία. Πολὺ καλά. Ἐγὼ όμως τί θὰ γινόμουν ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ θὰ μὲ πετοῦσαν ἔξω ἀπὸ τὸ σχολεῖο;

Φανταζόμουν ὅτι ἡ μαμμά θάκλαιγε ὅταν θὰ τὸ μάθαινε, ὁ μπαμπὰς θάναθε ἀπὸ τὸ θυμὸ του. Ἐδυσχῶς ἦταν ὁ Ζάκ στο Παρίσι, και τὸ γράμμα του εἶχε ἔρθῃ ἀκριβὸς ἐκεῖνο τὸ πρωί. Θὰ πῆγαῖνα κοντά του κι' ὁ Θεὸς βοηθός. Σ' ἓνα Παρίσι, δὲ χάνεται κανεὶς!

—Αλλά μιὰ φριχτὴ σκέψη μὲ σταμάτησε. Γιὰ νὰ φύγω, ἤθελα χρήματα.

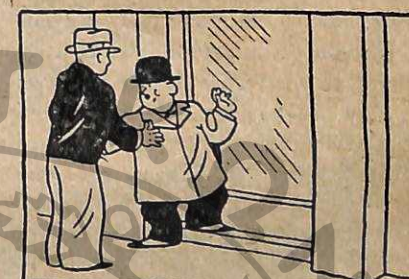
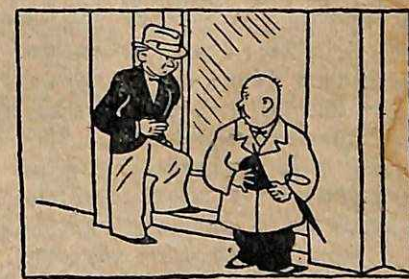
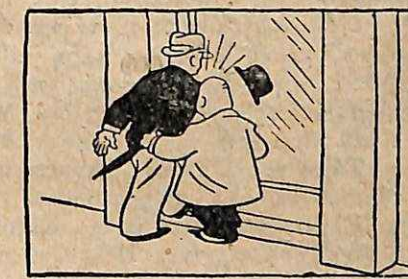
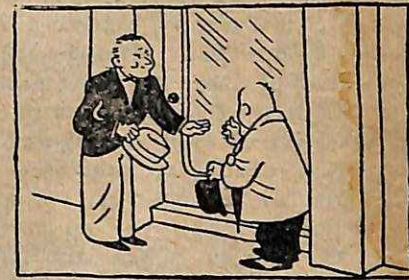
Πρῶτα γιὰ τὰ εἰσιτήρια τῶν τραίνων, ὕστερα πενήντα ὁκτὼ φράγκα, ποὺ χρωστοῦσα στο θυρωρό, κι' ὅσα ἄλλα χρωστοῦσα στο καφενεῖο Μπαρμέτ. Ποῦ νὰ τὰ βρῶ τόσα χρήματα;

—Δὲ βαριέσαι! σκέφθηκα. Κάθου-

μαι και στενοχωριέμαι γιὰ τόσο μικρὸ πρᾶγμα! Δὲν εἶναι δὲ ὁ Ροζέ; Ἐχει πολλὰ λεφτὰ αὐτός, δίνει μαθήματα σὲ πλούσιες οἰκογένειες. Θὰ μοῦ δώσει ἀμέσως ὅ,τι τοῦ ζητήσω.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΡΑ ΠΟΛΛΕΣ ΕΥΓΕΝΕΙΕΣ...

Δυὸ εὐγενέστατοι κύριοι φτάνουν συγχρόνως στὴν πόρτα ἐνὸς μαγαζιοῦ. Πλησιάζει ἡ ὥρα ποὺ θὰ κλείσῃ καὶ βιάζονται καὶ νὰ ψωνίσουν. «Α, εἰν' ἀνοιχτὸ ἀκόμα; Λέει ὁ πρῶτος. «Ορίστε, κύριε, περάστε. — Ὅχι, περάστε πρῶτα σεις, λέει ὁ δεύτερος. — Ὅχι, εἰσεῖς θὰ περάσετε! — Σὰς παρακαλῶ, μὴν ἐπιμένετε... — Περάστε! — Περάστε!» Μετὰ πολλὰ, ἀποφασίζουν ἐπιτέλους νὰ μποῦν... συγχρόνως κι' οἱ δυό. Φυσικά, τότε κάνουν καραμπόλα. Κι' ἀρχίζουν πάλι: «— Α, παρτόν! — Α, συγγνώμη! — Μήπως σὰς χτύπησα; — Μήπως χτυπήσατε; — Ὅχι, τίποτα! — Ὅχι, τίποτα! — Περάστε λοιπόν! — Περάστε! — Εὐχαριστῶ!» Ἀλλὰ γυρίζοντας γιὰ νὰ μποῦν, βρίσκουν τὴν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ κλειστὴ! Ἡ ὥρα, μὲ τίς πολλές εὐγένειες, εἶχε περάσει. Κι' οἱ δυὸ εὐγενέστατοι κύριοι φεύγουν ἀντίθετα μουρμουρίζοντας...

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΚΑΡΜΟΣΥΝΟΣ

ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος —

Ποτέ δεν είχε παίξει μαζί τους. Μόνο καμμιά φορά ή πλαϊνή της — αυτή ή μεγαλοφυΐα — την έπαιρνε να παίξουν ζωγραφιές. Μα στα μισά θύμωνε χωρίς αϊτία και την άφινε κι' έφευγε. Η μικρή δεν παραπονιότανε. Είχε συνηθίσει πια να μένη μόνη της. Μόνο καμμιά φορά συλλογιζόταν γιατί να είναι τόσο ξένη μέσα κει, γιατί όλες τη βλέπουν σαν με κάποιο έχθρικό μάτι; Μήπως αυτή δεν ήταν καλή με όλες; δεν τους μοίραζε πάντα οτι της έδωσαν από το σπίτι στις τσέπες για να τρώει στο σχολειό — κουλουράκια, σοκολάτες, σταφίδες — που αυτή ποτέ δεν τάτρωνε; Δεν της έσπαζαν τα μολύδια χωρίς να διαμαρτύρεται, δεν της έσκισαν φύλλα από τετράδια, δεν της μελώναν τα βιβλία χωρίς να μαρτυράει ποτέ τίποτε στη δασκάλα — πράγμα που γινόταν πολύ συχνά από τις άλλες; Γιατί να τη θεωρούν όλες τόσο ξένη; Κι' επειδή ήταν έτσι δειλή και άμιλητη, δεν είχε κάνει καμμιά έντυπωση στη δασκάλα. Μάλιστα πολλές φορές φώναζε και τη μάλωνα γιατί δεν έλεγε δυνατά το μάθημα. Κι' αναρρωτιόταν μ' άπορία ή μικρούλα, τί είχε κάνει ο' όλον αυτό τον κόσμο και της φέρονταν έτσι; Μυστήριο...

Κι' έφτασε ο καιρός των διαγωνισμών. Καινούργιο μαρτύριο για το μικρό κοριτσάκι. Τι ήταν πάλι αυτοί οι διαγωνισμοί; Δεν είχε ιδέα. Την περισυνή χρονιά είχαν κάνει βέβαια, μα ή μικρή δεν ήξερε τί ήταν τις έδωσαν και γράψανε κάτι ο' ένα τετράδιο. Τό είχε πάρει για μάθημα της ήμέρας...

Μα τώρα τουτο-δω κάτι φοβερό θα ήταν!... "Ακουγε τις συμμαθήτριάς της ν' αναστενάζουν και να στενοχωριούνται και ν' αγωνιούν: «Άχ, αυτοί οι διαγωνισμοί», «πότε θα προλάβουμε να μελετήσουμε», «Άχ, τί θα μάς τύχει!» Η μικρή τάκουγε και δεν καταλάβαινε τί έπρεπε να μελετήσει γι' αυτούς «τους διαγωνισμούς». Αυτή πρόσεχε μονάχα και διάβαζε, φυσικά, κάθε μέρα. Τώρα δεν ήξερε τί άλλο μπορούσε να κάνει. Και πήγε έτσι. Η δασκάλα τους υπαγόρευε τα διάφορα θέματα και τις άφηνε να γράψουν. Η μικρή άρχισε να γράφει όπως νόμιζε καλά. Η πλαϊνή της θριάμβευε. Είχε φέρει μελάνια, κασετίνες, στυλόχαρτα. Βουτούσε στο μελάνι κι' έγραφε πυρετωδώς, φιθύριζε, έβαζε τον κονδυλοφόρο στο κεφάλι, σιγόλεγε μερικές φράσεις που έγραφε, κι' έριχνε κανένα συγκαταβατικό βλέμμα στη μικρή που έγραφε ήσυχα και κατ' ευθείαν χωρίς να βγάζει άχνα. Μόνο μια στιγμή, στην έκθεση, που έσβυσε δυο τρεις άράδες που δεν

της άρεσαν για να τις γράψει αλλιώς, ή διπλανή την κοίταζε περιφρονητικά: «τί κάνεις εδώ εκεί; τί σβύνεις;» «δεν ξέρει τί κάνει, σωστό κούτσουρο...» είπε στην άλλη που καθόταν κοντά της. Η μικρή απελπιζόταν, καταλάβαινε πως τίποτα δεν μπορεί να καταφέρει, μα τί θάκανε; Δεν μπορούσε να γράψει αλλιώς, δεν ήξερε.

Και ή πλαϊνή εξακολουθούσε να γράφει, να σημειώνει σε πρόχειρα, να κάνει πράξεις ατέλειωτες. Ούτε καταδεχόταν πια να κοιτάξει τη μικρή. Και κείνη έγραφε απλά και ήσυχα, και δεν καταλάβαινε γιατί να μην μπορεί και αυτή να γράφει έτσι, να λογαριάζει σε πρόχειρα κλπ. Φαίνεται δε θάξερε...

Τέλειωσαν και οι διαγωνισμοί και ήρθαν οι πάψεις των έορτών. Η μικρή περίμενε με τρόπο πάλι τη μέρα που θα ξανάρχιζαν το σχολειό.

Μα κάποια μέρα συναντήθηκε με δυο τρεις μεγάλες της άνωτερης τάξης, που έκανε μαζί με τη δικιά της τάξη μάθημα. Αυτές πήγαιναν και βοηθούσαν τη δασκάλα να διορθώνει τα τετράδια. Μόλις είδαν τη μικρή, τρέξαν καταπάνω της: «Τάμαθες; τάμαθες; Άριστα πήρες, άριστα ο' όλα τα μαθήματα. Η κυρία Έλένη έχει να το κάνει. Καμμιά άλλη δεν πήρε άριστα. Η έκθεσή σου μάλιστα ήταν καλύτερη κι' από της δικιάς μας τάξης τις εκθέσεις. Μπράβο!»

Η μικρή τάχε χαμένα δόλοτα...

Ύστερα από λίγες μέρες που πήγε στο σχολειό, πόσο αλλιώς ήταν τα πράγματα! Καλέ, που ήταν οι άνθρωποι! Αυτά τα καλά και πρόσχαρα κοριτσάκια; Θέ μου, πόσο μοιάζανε με τα περυνά! Τρέξαν όλες και την κυκλώσανε και της κάνανε χίλια δυο κομπλιμένα και χαρές. Την ήθελε κάθε μια κοντά της, της δίνανε την καλύτερη θέση. Η πλαϊνή της — αυτό το σοφό κεφάλι — ή κακομοίρα, τριάρι είχε πάρει ο' όλα — δεν την άφινε ούτε στιγμή από κοντά της. Δεν ήταν πια ξένη ή μικρούλα. Όλες την αγαπούσαν. Η δασκάλα της μιλούσε με τη μεγαλύτερη στοργή... «Έγραφε έξοχα, έλεγε στα παιδάκια, χωρίς κανένα λάθος. Και ή έκθεσή της δείχνει μια λεπτή παρατηρητικότητα, σκέψη βαθιά κι' αισθαντικότητα. Μπράβο, παιδί μου!» Η μικρή είχε κατακοκκινήσει και δεν κατάλαβε πολλά πράγματα. Μονάχα που ένοιωθε να χύνεται γύρω της μια άπέραντη συμπάθεια και καλοσύνη. Η μεγάλη της αντίληψη και ή απλή της ψυχή είχε πια επιβληθεί σε όλες. Μα ήταν τόσο ταπεινή και ήσυχη, που εξακολουθούσε να νομίζει τον έαυτο της μικρό και άσήμαντο. Κάθισε στην ίδια γωνιά του θρανίου κι' εξακολουθούσε να ναι πάντα καλή με όλες. Δεν ήταν πια ξένη στο καινούργιο σχολειό. Την είχαν γνωρίσει, την είχαν

καταλάβει. Τώρα πια βρισκόταν ο' ένα φιλικό και αγαπητό περιβάλλον.

Μα και πάλι ή μικρή Μαρία έκανε πάντοτε εκείνο που αυτή θαρούσε σωστό. και καλό...

ΜΑΡΙΑ ΒΟΥΓΙΟΥΚΛΑΚΗ

ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΚΑΙ ΒΕΝΕΤΟΙ

Μυθιστόρημα υπό ANDRÉ BRUYÈRE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Άλλά πως να το κατορθώσουν, τη στιγμή που ο θεός Βαρνάβας ακούγεται να λέει με τη βροντερή φωνή του: — Σουλπίκιε, φέρε τον καφέ!

— Θεϊε μου, τολμά να πη ή Μαγδαληνή, δεν πίνουμε ποτέ καφέ.

Η Μαγδαληνή είναι ένα κοριτσάκι πολύ καλομαθημένο και θυμάται πάντα τα λόγια της μαμμιάς της. Έξακολουθεί λοιπόν με χαμηλή φωνή:

— Φαίνεται πως ο καφές έκνευρίζει τα μικρά παιδιά. Γι' αυτό ο γιατρός μάς απαγόρευσε να πίνουμε, γιατί είμαστε πολύ νευρικές.

— Όλες οι γυναίκες είναι νευρικές, δηλώνει ο θεός Βαρνάβας, με βεβαιότητα και με κάποια ειρωνεία στη φωνή του. Έγώ όμως έχω ένα ριζικό φάρμακο για να γιατρεύω τα νεύρα. Λοιπόν να είσθε ήσυχες. Με την πρώτη κρίση, θά σάς γιατρέψω μια για πάντα.

Τ' όνομα όμως αυτού του φοβερού γιατρού δεν το λέει ο θεός Βαρνάβας, αλλά πίνει με ήρεμία τον καφέ του.

Έντωμεταξύ, από την άλλη μεριά του παραβάν, ή θειά Άγλαΐα δίνει το σημείο οτι το γεύμα τελείωσε. Όλοι σπρώχνουν τις καρέκλες τους, κι' ετοιμάζονται να δρμήσουν προς την έξοδο.

— Ε, τί, και τις πετσέτες σας; λέει ή θειά Άγλαΐα.

Κακόμοιρες πετσέτες. τσαλακωμένες και πεταμένες πάνω στις καρέκλες! Τ' αγόρια τις μαζεύουν βαριαναστενάζοντας και τις διπλώνουν όπως-όπως με άδέξιες κινήσεις. Τέλος έγινε κι' αυτό. Μπορούν να πάνε να παίξουν.

Μην πηγαίνετε στο περιβόλι, λέει ή θειά Άγλαΐα, που το πρωινό πάθημα την έκανε να βάλη γνώση. Να παίξετε στη δενδροστοιχία.

Μην πηγαίνετε στον ήλιο! φωνάζει ή Πουλχερία από πάνω απ' το κεφαλόσκαλο στα παιδιά, που απομακρύνονται με καλπασμό.

Δίχως άλλο κανείς δεν την ακούει. Η κυρία Άγλαΐα πηγαίνει στο σαλονάκι της για ν' αναπαυθί λιγάκι. Η Πουλχερία ξαναγυρίζει στην κουζίνα της.

Από την άλλη μεριά του παραβάν, ο θεός Βαρνάβας ανάβει ένα χοντρό πούρο.

— Πηγαίνετε να παίξετε με τις κούκλες σας, μικρούλες, λέει στα κορίτσια, και πάει στην κάμαρά του, για ν' αναπαυθί κι' αυτός.

Οι μικρές σαν έμειναν μόνες, κοιτάχθηκαν μ' άμνηχανία. Ο θεός Βαρνάβας είπε να παίξουν με τις κούκλες τους. Δεν ξέρε όμως ο καλός θεός, οτι οι κούκλες, επειδή έπιαναν πολύν τόπο, έμειναν στο Παρίσι. Δεν μπορεί κανείς να πάρη παρά ελάχιστα πράγματα μαζί του στο ταξίδι, στους δύσκολους αυτούς καιρούς. Κι' έτσι κι' οι τρεις τους άφησαν τις αγαπημένες τους κόρες στην πρωτεύουσα. Αυτές δεν φοβόνταν από κανόνι.

— Τί να παίξουμε; ρωτάει ή μια την άλλη.

Ο Σουλπίκιος, που έρχεται να σηκώσει το τραπέζι, τις βρίσκει ο' αυτή τη δύσκολη θέση άκόμη.

— Πηγαίνετε να παίξετε μακριά, πολύ μακριά, τους λέει. Όταν ο κύριος κοιμάται το μεσημέρι, δεν μπορεί ν' ακούση ούτε μια μύγα που πετάει. Πηγαίνετε να παίξετε στην δενδροστοιχία, στην αρχή-άρχη.

Τα κορίτσια ακολουθούν τη συμβουλή με μεγάλη προθυμία κι' έτσι, μισή ώρα μετά το γεύμα, οι άνεψιές του θεού Βαρνάβα κι' οι άνεψιοι της θείας Άγλαΐας, ξαναγκαμώνουν πάλι κατενθουσιασμένοι. Τί νέα είχαν να πουν, και τί ενδιαφέροντα νέα! Και πρώτα απ' όλα το γεύμα με τα τόσα περιστατικά.

— Τύχη που την είχατε! λένε τ' αγόρια. Στιφάδο και ψητό!

— Πούφ! λέει ή Έλενίτσα, μάς είχαν παραγεμίσει τα πιάτα μας, που κοντέψαμε να σκάσουμε.

— Θα ήθελα πολύ να μούδιναν και μένα ένα πιάτο γεμάτο φαγητό κι' ως κόντευα να σκάσω, λέει ο Πέτρος με τέτοιο παράπονο, που όλοι βάζουν τα γέλια.

— Κι' ή κομπόστα με το ρούμι! Ψυχή μου, πως μύριζε!

— Α, αυτό ναι, ήταν πολύ ώρατο, λένε κι' οι τρεις αδελφές με μια φωνή.

Ίσως περισσότερο απ' οτι έπρεπε. Φαίνεται οτι ο Σουλπίκιος ήταν έξαιρετικά γενναιοδωρος, βάζοντας ρούμι στην κομπόστα, κι' ο θεός Βαρνάβας δεν πηγες πίσω, σεβδίζοντας τα πιάτα των ανιψιών του, γιατί κι' οι τρεις αδελφούλες είναι έξαιρετικά ζωηρές και φλύαρες.

Δηλώνουν οτι είναι πολύ πιο διασκεδαστικό να τρέχη κανείς παρά να παίζει με τις κούκλες. Κι' έτσι ο Παύλος προτείνει άμέσως ένα θαυμάσιο παιχνίδι.

Θα καταλάβουν έξ έφ'όδου το φρούριο έκει-κάτω. Το φρούριο το παρίστανε ο άριστερός πάγκος, μπροστά στην

είσοδο. Οι μισοί θα υπεράσπιζαν το φρούριο, οι άλλοι μισοί θα άκαναν την έφοδο, κι' ή νίκη στους ισχυρότερους.

Στη στιγμή σχηματίζονται τα δυο στρατεύματα, αλλά όχι χωρίς μεγάλες δυσκολίες. Τ' αγόρια είναι τέσσερα και τα κορίτσια είναι μόνο τρία. Η αλήθεια είναι πως ο Ζοζός είναι τόσο μικρούλης!

Ο «τόσο μικρούλης», ακούγοντας τον προσκλητικό αυτό χαρακτηρισμό, γίνεται κατακόκκινος από το θυμό του και άπειλει τους ύβριστές του με τους γρόβους του. Τώρα θα δοκιμάσουν αν ξέρη να πολεμά. Αυτός δεν φοβάται τίποτα.

«Ο έχθρος έρχεται! να τος που δομαί...»
(Σελ. 437, στ. β.)

Είναι ένας αληθινά γενναίος στρατιώτης.

Τέλος αποφασίζεται, τα δυο μικρότερα κορίτσια, ή Μαργαρίτα κι' ή Έλενίτσα, να υπολογισθούν ως ένας «άντρας». Ο Παύλος θα είναι ο άρχηγός του ένδς στρατεύματος κι' ο Γιαννάκης του άλλου. Έπειτα ρίχνουν τους κλήρους. Ο Παύλος παίρνει δύο μόνο στρατιώτες, τη Μαγδαληνή και τον Πέτρο. Ο Γιαννάκης απελπισμένος βλέπει, οτι αυτού του έτυχε όλη ή «μαρίδα». Η αλήθεια όμως είναι οτι οι στρατιώτες του, έμφορονται από ιερό ένθουσιασμό.

— Έμπρός! Έμπρός! φωνάζουν.

Και το παιχνίδι αρχίζει. Ο Γιαννάκης, αποφασισμένος ν' αγωνισθί μέχρι θανάτου, οχυρώνεται πίσω από τον πάγκο, ο στρατός του τοποθετείται γύρω του και συγκεντρώνει τις προμήθειές του. Ο έχθρος μπορεί ν' άρθη, αν του βαστά.

Έρχεται. Νά τος που όρμα μ' ένθουσιασμό να καταλάβη το φρούριο. Ο στρατηγός κι' οι στρατιώτες του, όπλισμένοι με κλαριά που τάκοφαν απ' τα δέντρα της δενδροστοιχίας, βγάζουν άγριες φωνές προσπαθώντας να τρομοκρατήσουν τη φρουρά. Μα ή φρουρά αντίστέκεται με αξιοθαύμαστο θάρρος. Σύννεφε όλόκληρα από άσφυξιόγόνα άέρια πέφτουν πάνω στους πολιορκητές και τους πνί-

γουν. Είναι ή άμμος της δενδροστοιχίας από την όποία οι πολιορκούμενοι ρίχνουν όλόκληρες χούφτες στους έχθρους. Τα μάτια των έχθρων γεμίζουν σκόνη, το στόμα τους επίσης.

Κι' έτσι άποτυχαίνει ή πρώτη άπόπειρα κι' ο έχθρος υποχωρεί στις γραμμές του.

Κραυγές χαράς χαιρετούν αυτή την νίκη. Η φρουρά αλαλάζει και πανηγυρίζει το επιτυχημένο στρατηγήμα του Γιαννάκη.

— Αυτό δεν είναι τίμιο παιχνίδι, φωνάζει ο γενναίος στρατηγός, κρυμμένος πίσω απ' ένα δέντρο και καταγανακτισμέ-

νος για την άποτυχία του. Μπορούσατε να μάς στραβώσετε.

— Στόν πόλεμο όλα είναι τίμια, άπαντάει ο Γιαννάκης.

— Κάνετε ζαβολιές! φωνάζει ή Μαγδαληνή τρίβοντας τα μάτια της.

— Μονάχα τα κορίτσια κλαίνε, άπαντά ή φρουρά.

— Τα κορίτσια, τα κορίτσια, φωνάζει ο Ζοζός και σκαρφαλώνει πάνω στον πάγκο

για να δείξη καλύτερα το «άνδρικό» του παράστημα. Έγώ ζέν κλαίω.

(Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΕΛΑΜΠΕ ΑΚΟΜΑ

«Αφανη σκαφή και νεροσυγή μες στ' ανάβατο τ' αϊλάκι, όλο γλυκούς γύρους κι' όλο θρόους που μοιάζουν στε- [ναγμύι, — άχ, τί χαρωπό που είναι ν' άκουσ!

Ρίξα, πλοκαμός κάπου, φτενή κλωστή που ανατρέμει μόνη της, λαφριά, για το πέραςμά σου μαρτυρά, κι' ή ψυχή μου τότ' άπολαστί.

Κ' ή ψυχή μου, — που είναι σά βαθύ χυνόπνο μεστό μοσκοβολιές, μοσκοβολιές βαρετές, κι' αιώνιες άντηλιές, και που διαβαίνοντας έδωθε, έχει σταθεί.

Κι' έγινε άεφρα πολύς και πιά ξανθός ο ήλιος, κ' έπλεσε νά άγέρι νά φυσά, κάτω από το Όχτω τ' άγέρι τ' άμσα πήρε όλος ο κάμπος ο άγαθός.

Και μες στα πολλά χορτάρια, στα νερό, κι' από σύμπικνη μεριά και χαμηλή, σά να σπάρατε άθώροτο πουλί μ' όλα τα πιασμένα του φτερά...

Και σεργιάνις στις όχθες σου και στις άκρες την ψυχή μου, όπου ποθεί να γευθεί βαθιά και να εύφρανθεί. Γιατί μεσουρανείς, γιατί μεσοστρατίς

έλαμπε πιστός ακόμα ο Θεοστής.

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Έθνικόν Ἀριστέιον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
μὲ σκίτσα τῆς δ. ΛΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

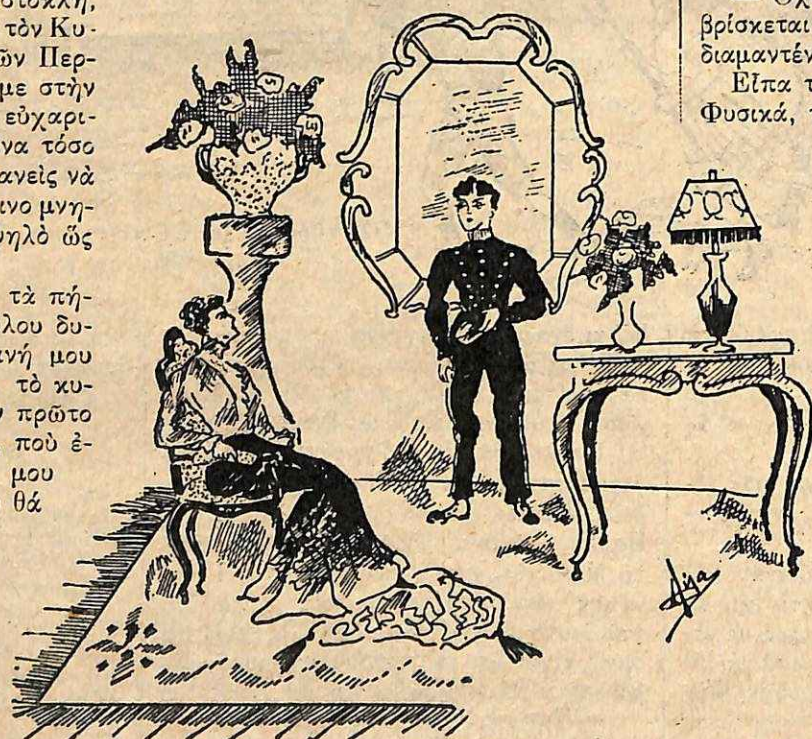
Συνηθισμένοι, βλέπετε, ἀπὸ τὴν πρωτογενή μας ζωὴ, ὅλο θέλαμε νὰ τριγυρίζουμε καὶ νὰ βλέπουμε. Ἔτσι εἶδαμε ὅλα τὰ περίχωρα τῆς Ἀθήνας, ὅλη αὐτὴ τὴ θαυμαστὴ Ἀττικὴ, ποὺ εἶναι ἡ πιὸ ὁμορφὴ χώρα τοῦ κόσμου κι' ὅπου ἀνθίσει μιά φορὰ ὁ μεγαλύτερος πολιτισμός.

Μιά Κυριακὴ, φτάσαμε κι' ὡς τὸ Μαράθωνα. Εἶν' ἓνα μικρὸ χωριὸ ποὺ δὲν ἔχει βέβαια τίποτα τὸ αξιοθέατο. Μὰ κοντὰ στὸ χωριὸ αὐτὸ εἶναι «ὁ Τύμβος τῶν Μαραθωνομάχων», ἐν' ἀπλὸ ὕψωμα ἀπὸ χῶμα, στὸ μέρος ὅπου θάφτηκαν τότε οἱ νεκροὶ τῆς μεγάλης μάχης μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Περσῶν. Θυμηθῆκαμε τὸ Μιλτιάδη, τὸ Θεμιστοκλῆ, τὸ Λεωνίδα, τὸν Εὐρυτιάδη, τὸν Κυναιγίρειο, ὅλους τοὺς ἥρωες τῶν Περσικῶν πολέμων ποὺ διαβάσαμε στὴν Ἱστορίᾳ μας. Καὶ γυρίσαμε εὐχαριστήμενοι ποὺ εἶδαμε κεῖ ἓνα τόσο ἐνδοξο τάφο, ποὺ ἂν ἤθελε κανεὶς νὰ στήσῃ ἀπάνω του ἓνα μαρμάρينو μνημεῖο, ἔπρεπε νὰ τὸ κἀνῃ ψηλὸ ὡς τὸν οὐρανό!

Στὸ σπίτι τοῦ δικηγόρου τὰ πηγαινα καλά. Δὲν ἤμουν καθόλου δυσαρεστημένος ἀπὸ τὴν τωρινὴ μου ζωὴ. Ἐσπούδαζα, ποὺ ἦταν τὸ κυριώτερο. Εἶχα στείλει καὶ τὸν πρῶτο μου μισθὸ στοὺς δικούς μου, ποὺ ἐπιδοκίμασαν τὴν ἀπόφασή μου νάρθω στὴν Ἀθῆνα μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Πανάγαρη, πάντα μετὰ τὴν ἐλπίδα πὼς μπορούσε νὰ συναντήσω μιά μέρα, στὸ «μεγάλο κόσμο», καὶ τὴν ἀληθινὴ μου οἰκογένεια. Ἄν καὶ τὴν ἐλπίδα αὐτὴ ἐγὼ δὲν τὴν εἶχα πιά, κι' εἶχα πάφει μάλιστα νὰ λέω τὴν ἱστορίᾳ μου καὶ νὰ ρωτῶ τὸν τυχόντα, ἐλπίζα ὅμως ἄλλα πράγματα, ποὺ τὰ θεωροῦσα πιὸ θετικὰ κι' ἴσως πιὸ εὐκολα. Παραδείγματος χάριν, νὰ τελειώσω τὸν Παρνασσὸ καὶ νὰ βρῶ μίαν ἄλλη ἐργασία, ποὺ νὰ μοῦ ἐπιτρέπῃ νὰ πηγαίνω σχολεῖο τὴν ἡμέρα...

Ὡς τότε, λογάριάζα, ὅλμενα ὑπηρετῆς στὸ σπίτι ἐκεῖνο· δὲν θὰ ζήτοῦσα ἄλλο, ἀφοῦ κανένα παράπονο δὲν εἶχα. Ἀλλὰ γιὰ κακὴ μου τύχη, — ποὺ ὕστερα φάνηκε ἀληθινὴ καλοτυχία, — μιά μέρα, στὸ πλοῦσιο ἐκεῖνο σπίτι, χάθηκε ἓνα πολύτιμο δαχτυλίδι. Τὸ εἶχε, στὰ χέρια του κι' ἐπαίξε μ' αὐτό,

στὴν κάμαρα τῆς μητέρας του, τὸ μικρὸ ἀγοράκι, ὁ Δῶρος. Ἐγὼ οὔτε τὸ εἶδα, οὔτε τὸ ἤξερα. Ἐπειδὴ ὅμως ἔτυχε μιά στιγμὴ νὰ μῶω στὴν κάμαρα ἐκεῖνη, — μὲ εἶχε φωνάξει ἡ κυρία νὰ μοῦ δώσῃ μιά παραγγελιά, κι' ὕστερα δῆλκε, ἀφήνοντάς με μόνο μετὰ τὸ Δῶρο, — ὑποπτεύθηκαν πὼς τὸ δαχτυλίδι τὸ κλεψα ἐγὼ! Γι' αὐτὸ εἶπα πὼς οἱ ἀνθρώποι ἐκεῖνοι μὲ εἶχαν πάρει γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ μου, χωρὶς νὰ φροντίσουν ποτὲ νὰ μάθουν τί ἤμουν κι' ἀπὸ μέσα. Γιατί ἂν μὲ πρόσεχαν καλύτερα, — δὲ λὲω νὰ ρωτοῦσαν, γιατί ποῖος μὲ γνῶριζε στὴν Ἀθῆνα; — θὰ καταλάβαιναν πὼς δὲν ἤμουν ἱκανὸς νὰ κλέψω Ἐπειτα, εἶναι ἡ ἀλήθεια, λίγον καιρὸ εἶ-

«Ἡ κυρία μου, τὴν πρώτη φορὰ ποὺ μὲ εἶδε μετὰ τὴ στολή, εἶπε: Μοιάζει σὰν ἀρχοντόπουλο!» (Σελ. 428, στ. β').

χα στὸ σπίτι τους, οὔτε δυὸ μῆνες. Ἐνῶ τὴ μαγεύρισα καὶ τὴν καμαριέρα τὴν εἶχαν χρόνια καὶ ποτὲ δὲν τοὺς ἔλειψε τίποτα. Ἡ μικρὴ πάλι δὲν εἶχε μπεῖ στὴν κάμαρα καθόλου, γιατί ἀπ' τὸ πρῶτ' βοηθοῦσε κάτω στὴν πλύση. Κι' ἡ νταντὰ εἶχε φύγει γιὰ τὴν πατρίδα τῆς πρὸ δυὸ ἡμερῶν. Ἐνός δὲν εἶχε πᾶει κανένας. Ποῖος λοιπὸν μπορούσε νὰχε πάρει τὸ δαχτυλίδι ἐκεῖνο, ποὺ ἔγινε ἀφαντὸ ξαφνικά; Ἐγὼ, ποὺ μὲ ἔξεραν τόσο λίγο καὶ ποὺ μπῆκα κίολα

στὴν κάμαρα τῆς κυρίας. Ὁ Δῶρος ὁ καίμενος ἦταν τόσο μικρός, ποὺ δὲν ἤξερε νὰ πῇ, δὲ θυμόταν τί ἔκαμε τὸ παιχνίδι του. Ἐφαζαν παντοῦ, χάλασαν τὸν κόσμο, δὲν τὸ βρῆκαν πουθενὰ καὶ τὰβαλαν μαζί μου. Καὶ μόνο ἀπ' τὴν ἐπιμονὴ ποὺ μὲ ρωτοῦσαν ἂν εἶδα τὸ δαχτυλίδι στὰ χέρια τοῦ Δῶρου, κατὰλαβα πὼς ἐμένα μόνο ὑποψιάζονταν, Κι' ἡ ὑποψία αὐτὴ μὲ πείραζε τόσο, ποὺ ἀποφάσιζα νὰ φύγω στὴ στιγμὴ.

Δὲν πρόφτασα ὅμως. Ὁ δικηγόρος εἰδοποίησε τὴν Ἀστυνομία. Κι' ἓνας χωροφύλακας ἦρθε στὸ σπίτι νὰ κάμῃ ἀνάκριση κι' ἔρευνα. Θὰ τοῦ εἶχαν πῆ βέβαια πὼς ὁ ὑποπτος ἤμουν ἐγὼ. Καὶ μένα πρῶτα-πρῶτα φώναξε ὁ χωροφύλακας, μὲ ρώτησε καὶ, ἀφοῦ τοῦ εἶπα πὼς οὔτε εἶδα οὔτε ξέρω, ἄρχισε νὰ μὲ ψάχνει.

Στὴν τσέπη μου βρῆκε τὸ σουγιὰ τοῦ Κυριαίου καὶ τὸ δαχτυλίδι τοῦ Πανάγαρη.

— Αὐτὸ εἶναι; ρώτησε.

— Ὅχι... δὲν εἶν' αὐτό... Μὰ πὼς βρίσκεται στὴν τσέπη τοῦ Δήμη ἓνα διαμαντένιο δαχτυλίδι;

Εἶπα τὴν ἱστορία τοῦ δαχτυλιδιοῦ. Φυσικά, τοὺς φάνηκε παραμῦθι. Ἄν ἦταν δυνατὸ νὰ μοῦ τῶσσε ἓνα φτωχὸ κοριτσάκι, γιὰ νὰ τὸ πουλήσω σὲ μιά ἀνάγκη μου καὶ νὰ τῆς δώσω τὰ λεφτά... ὅταν θὰ καζαντοῦσα! «Δὲ βαριέσαι! Κάπου τὸ κλεψὲ κι' αὐτὸ σὰν τὸ ἄλλο!»

Κι' ὁ χωροφύλακας εἶπε πὼς ἔπρεπε νὰ τὸν ἀκολουθήσω στὴν Ἀστυνομία, γιὰ νὰ μὲ ἀνακρίνουν καλύτερα! Ἔτσι ἀπὸ τὸ σπίτι ἐκεῖνο ποὺ ἐτοιμαζόμουν νὰ φύγω μονάχος, ἔφυγα μ' ἓνα χωροφύλακα, ποὺ μὲ κρατοῦσε ἀπ' τὸ γαιῶν τῆς ὥρας μου στολῆς καὶ μ' ἔσερνε ξωπίσω του σὰν ἀγρίμι!

9. Σώστε με!

Μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὴν ἀγανάκτηση καὶ τὴ ντροπὴ μου.

Τοῦ κάκου διαμαρτυροῦμαι πὼς εἶμαι ἀθῶος, τοῦ κάκου παρακαλοῦσα τὸ βάνουσο ἐκεῖνο χωροφύλακα νὰ μὰφήσῃ τοῦλάχιστο ἀπ' τὸ γαιῶν καί, ἂν φοβόταν μὴν τοῦ φύγω, νὰ μὲ πιάσῃ ἀπ' τὸ μὲν πρῶτο. Ἐξακολουθοῦσε νὰ μὲ σέρνῃ, νὰ μὲ φωνάζῃ κλέφτη καὶ νὰ μὲ φοβερίζει πὼς, ἂν δὲν ἔπαυα, θὰ μ' ἔδανε πιστάγκωνα.

Δὲ φοβόμουν τὴν Ἀστυνομία. Εἶχα τὴν πεποίθησιν πὼς ἡ ἀνάκριση ἐκεῖ θὰ φανέρωνε τὴν ἀθωότητά μου. Θάφερνα μάρτυρα καὶ τὸ Φάνη. Θάγραφα καὶ στὴ Σπάρτη, νὰ μαρτυρήσῃ τὴν ἀλή-

θεια ἡ Ἱδία ἡ Νίνα. Καὶ νὰ μὲ κρατοῦσαν τώρα, καὶ νὰ μὲ φυλάκιζαν, ὕστερα θὰ μὰφιναν... Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ δὲν μπορούσα νὰ ὑποφέρω, ἦταν τὸ ρεζίλεμα στὸ δρόμο. Οἱ ἄνθρωποι μὲ κοίταζαν περιφρονητικὰ καὶ ρωτοῦσαν τὸ χωροφύλακα: «Τί ἔκαμε αὐτὸ τὸ παλιόπαιδο;» «Κλέφτης!» τοὺς ἀπαντοῦσε. Τί ντροπὴ! Ἐνα σωρὸ παιδιὰ μὰς εἶχαν πάρει ἀπὸ πίσω καὶ μερικὰ γιουχαίζαν. Ἀνάμεσα σ' αὐτά, — τὸ χειρότερο, — ἦταν κι' ἓνας λούστρος, συμπαθητὴς μου στὸν Παρνασσό, ποὺ μὲ κοίταζε μὲ χαιρεκακία... Θυμῆθηκα τὸν Κρικρή, ποὺ πολλὰς φορὲς, στὸ χωριὸ μου, εἶδα νὰ τὸν σέρνῃ ὁ χωροφύλακας κι' ἀπὸ πίσω τὰ μαγκόπαιδα νὰ τὸν προγκάρουν. Ἔτσι κατάντησα τώρα κι' ἐγὼ!...

Ἡ Ἀστυνομία ἦταν στὴν ὁδὸν Πατησίων. Κι' ὅταν ἀπ' τὰ στενὰ βγήκαμε στὸ μεγάλο αὐτὸ δρόμο, ἡ πομπὴ μεγάλωσε. Μαζεύτηκε τὸςος κόσμος ὀλόγυρά μας, ποὺ ὁ χωροφύλακας ἀναγκαστόταν νὰ σπρώχνῃ γιὰ νὰ περνάμε. Τί κακὸ ἦταν ἐκεῖνο! Πὼς ποθοῦσα νανοῖξη ἡ γῆ καὶ νὰ μὲ καταπιῇ!... Ὅχι, δὲν ἤθελα τὴ ζωὴ μου τὴν ὥρα ἐκεῖνη, ποὺ ἦταν βέβαια ἡ πιὸ φοβερὴ ἀπ' ὅσες πέρασα ποτὲ!

Μὲ πολὺν κόπο, ὁ χωροφύλακας κατὰφερνε ν' ἀπομακρύνῃ τὸν κόσμο. Γιὰ νὰ πηγαίνουμε μάλιστα πιὸ γρήγορα, εἶχαμε κατεβεῖ ἀπὸ τὸ πεζοδρόμιο καὶ περπατοῦσαμε στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου...

Μιά στιγμὴ, ἐπειδὴ περνοῦσε τὸ τράμ, ἐν' ἀμάξι ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ πάνω, ἀντίκρου μὰς, ἀναγκάστηκε νὰ σταθῇ. Ρίχνω μιά τυχαία ματιὰ στὸν ἄνθρωπο ποὺ ἦταν μέσα σ' ἐκεῖνο τ' ἀνοιχτὸ ἀμάξι. Καὶ γνωρίζω... τὸν Ἀγνωστο τῆς Κέρκυρας!

Περίεργο πρᾶγμα! Οὔτε ντράπηκα, οὔτε δειλίασα. Τὸ μόνο ποὺ συλλογίστηκα, ἦταν: «Νὰ ἡ σωτηρία μου!» Τινάχτηκα μὲ τέτοια δύναμη, ποὺ ἔκαμα τὸ χωροφύλακα νὰ μὰφήσῃ. Κι' ἔρμησης στὰμάξι μὲ ἀπλωμένα χέρια φωνάζοντας:

— Κύριε!... Κύριε!... σώστε με!...

Μ' ἐπιασαν γιὰ κλέφτη, χωρὶς νάμαι!.. Πῆγε σ' αὐτὸν τὸν χωροφύλακα νὰ μὰφήσῃ νὰ τὸν ἀκολουθῶ, χωρὶς νὰ μὲ σέρνῃ ἀπ' τὸ γαιῶν καὶ νὰ μὲ κἀνῃ ρεζίλι στὸ δρόμο!

Μὰ κι' ὁ Ἀγνωστος μὲ γνῶρισε ἀμέσως. — Μπά! ἔκαμε. Τὸ παιδί ποὺ κράτησε τὸ ἀφηνιασμένον ἄλογο στὸ Γαστούρι. — Μάλιστα, κύριε! Ἐγὼ εἶμαι! ὁ Δῆμης Μυλωνᾶς!

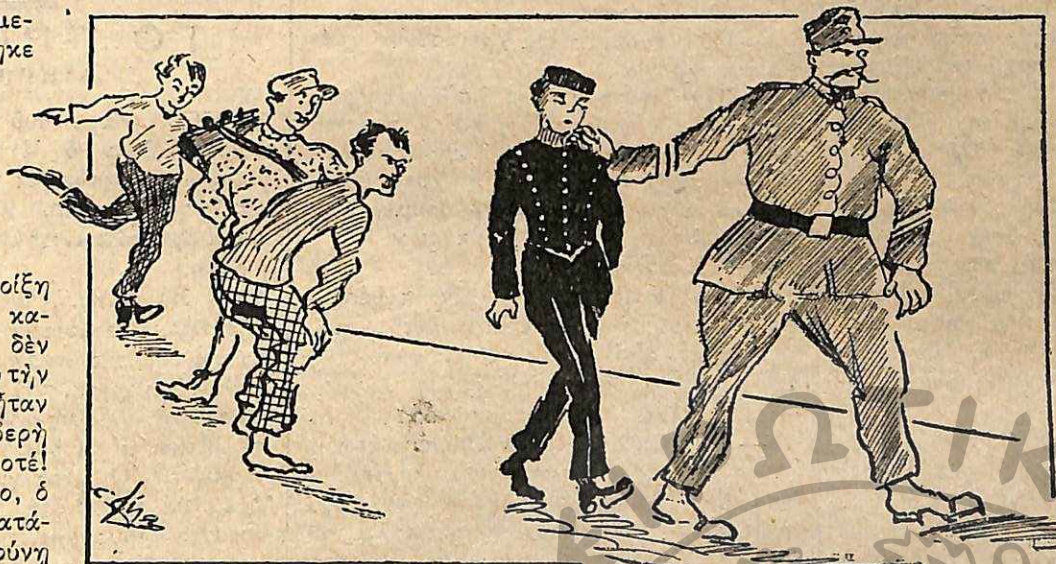
— Καὶ τί ἔπαθες τώρα; τί σοῦ συμβαίνει;

Μὲ λίγα λόγια, διηγῆθηκα τὸ πάθημά μου στὸν Ἀγνωστο καὶ τὸν παρακάλεσα πάλι νὰ μεσιτέψῃ γιὰ νὰ μὴ πομπευτῶ περισσότερο. Αὐτὸ μόνο...

— Γιὰ ἔλα δὴ! μοῦ εἶπε κεῖνος ἀφοῦ σκέφτηκε λίγο, κοιτάζοντάς με πάντα στὰ μάτια. Ἐσὺ κλέφτης; Πᾶμε στὴν Ἀστυνομία μαζί!

Μάνεβασε στὰμάξι του, μ' ἔβαλε νὰ καθίσω ἀντίκρυ του, παρακάλεσε καὶ τὸν χωροφύλακα νὰρθῇ μαζί μας, καὶ σὲ δυὸ λεπτὰ ἤμασε στὴν Ἀστυνομία.

— Κύριε Περίδη! τοῦ εἶπε ὁ Ἀστυνομὸς μόλις τὸν εἶδε. Πὼς αὐτό;

«Μὲ κρατοῦσε ἀπ' τὸ γαιῶν καὶ μ' ἔσερνε σὰν ἀγρίμι». (Σελ. 438, στ. γ')

— Ἐπιασα ἓνα μικρὸ κλέφτη καὶ σὰς τὸν φέρνω, τοῦ ἀποκρίθηκε γελώντας ὁ Ἀγνωστος ποὺ ἔτσι ἔμαθα τὸνομά του.

Καὶ μὲ παρουσίασε:

— Αὐτὸς εἶναι!.. Κοιτάξτε τὸν καλά, σὰς παρακαλῶ... Σεῖς ποὺ ἔχετε πείρα, πιστεῦτε πὼς αὐτὸ τὸ παιδί θάταν ἱκανὸ νὰ κλέψῃ;...

— Πὼς τὸ πιάσατε λοιπὸν;

— Τὸν ἔπιασε ὁ χωροφύλακας σὰς στοῦ κυρίου Γιαλοπούλου, τοῦ δικηγόρου, ποὺ ἔχασαν ἓνα πολύτιμο δαχτυλίδι.

— Ἀ, ναί! ὁ κ. Γιαλόπουλος κατήγγειλε αὐτὴ τὴν κλοπὴ καὶ λέει πὼς ὁ μόνος ὑποπτος εἶναι ὁ μικρὸς τοῦ ὑπηρετῆς. Αὐτὸς εἶναι;

— Ὁλόκληρος! Ἐπειδὴ ὅμως ἔτυχε νάχω σ' αὐτὸν τὸ μικρὸ κάποιον ὑποχρέωση, κι' ἐπειδὴ ἀκόμα εἶμαι βέβαιος πὼς τὸ χαμένο δαχτυλίδι δὲν τὸ πῆρε αὐτός, καταθέτω τὴν ἀξία του κι' ἄς

κρατήσῃ τὰ χρήματα ὁ κ. δικηγόρος, ὡς ποὺ νὰ βρεθῇ τὸ πρᾶγμα τοῦ ἡ κλέφτης του. Ἀλλὰ νὰ μὴν ἐνοχληθῇ περισσότερο αὐτὸ τὸ παιδί.

Ὁ Ἀστυνομὸς, ποὺ κατὰλαβα πὼς σεβόταν πολὺ τὸν κ. Περίδη καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν δυσαρεστήσῃ, μὰ χωρὶς νάχη κι' αὐτὸς καμμιὰ εὐθύνῃ, σήκωσε τοὺς ὤμους κι' ἀποκρίθηκε:

— Τί νὰ σὰς πῶ!.. Ἄν μοῦ κἀνατε τὴ χάρη νὰ συνεννοηθῇτε καλύτερα μὲ τὸν ἴδιο τὸν κ. Γιαλόπουλο;...

— Ὡ, ναί! φώναξε ὁ κ. Περίδης. Τὸ προτιμῶ αὐτό. Μοῦ ἀφίνετε τὸ παιδί ὑπ' εὐθύνῃ μου, νὰ πᾶμε μαζί στὸν κύριό του;

— Πολὺ εὐχαρίστως! Καὶ μὲ τὸ ἴδιο ἀμάξι, ποὺ περίμενε ἀπέξω ἀπὸ τὴν Ἀστυνομία, ὁ κ. Περίδης κι' ἐγὼ, — κανέναν χωροφύλακα δὲν ἦρθε μαζί μας, — πήγαμε μὲ κα-

πασμὸ στὴν ὁδὸν Φειδίου καὶ μπῆκαμε ἴσια στὸ γραφεῖο τοῦ δικηγόρου, — στὸ γραφεῖο ἐκεῖνο ποὺ τὸ πρῶτ', γιὰ τελευταία φορὰ, τὸ εἶχα συγυρίσει μὲ τὰ χέρια μου...

Ὅπως ὁ Ἀστυνομὸς, κι' ὁ κ. Γιαλόπουλος γνῶριζε τὸν προστάτη μου, καὶ τὴν ἴδια ἔδειξε χαροῦμενη ἐκπληξὴ ὅταν τὸν εἶδε μπροστά του:

— Πὼς αὐτό;

— Μιά στιγμὴ, μὲ συγχωρεῖτε ποὺ θὰ σὰς ἐνοχλήσω, ἀρχισε νὰ τοῦ λέῃ εὐθὺς ὁ κ. Περίδης:

πόσο ἀξίζε, σὰς παρακαλῶ, τὸ δαχτυλίδι ποὺ χάσατε σήμερα;

— Ἀ, ἔκαμε ὁ κύριός μου σαστισμένος μὰ τὸ βρῆκαμε πρὸ ὀλίγου!

Τὸ βρῆκαν;... Ἀ, τί ἀνακούφιση, τί χαρὰ, τί ἱκανοποίηση! Χωρὶς νὰ θέλω, σήκωσα τὸ κεφάλι ψηλά. Μὰ κείνη τὴ στιγμὴ οὔτε ὁ κ. Γιαλόπουλος μ' ἔδλεπε, οὔτε ὁ κ. Περίδης.

— Ἐτοιμαζόμουν μάλιστα νὰ εἰδοποιήσω τὴν Ἀστυνομία, ἐξακολουθῆσε ὁ πρῶτος, γιὰ νὰ μὴ βασανίζουν ἄδικα τὸν ὑπηρετῆ μου, ποὺ τὸν ἔπιασαν ὡς ὑποπτο...

— Περιττό, ἀποκρίθηκε ὁ κ. Περίδης, γιατί ὁ ὑπηρετῆς σὰς εἶν' ἐδῶ.

— Ἀ, ἦρθε; δὲν τὸν εἶδα! ἔκαμε ὁ δικηγόρος. Ναί, τὸ δαχτυλίδι βρέθηκε μέσα σ' ἓνα κουτάκι. Παίζοντας, τὸ εἶχε ρίξει κει-μέσα ὁ μικρὸς μου καὶ δὲ θυμόταν νὰ πῇ. Ποῦ νὰ φανταστοῦμε...

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΑΤΕΛΕΙΩΤΗ ΠΟΛΗ

Ἀγαπητοί μου,

Ο ΚΥΡΙΟΣ Τάκης, γιός παιδικού μου φίλου, εἶν' ἕνα παιδί δεκατεσσάρων-δεκαπέντε χρονῶν. Τὸν λέω ὅμως «κύριο Τάκη», γιατί εἶναι πολύ ξευπνος, καὶ μεγαλοφέρνει στὸ ντύσιμο, στοὺς τρόπους, στὴ σκέψη καὶ στὴν ὁμιλία... Τὴν πρώτη φορά πού ἤρθε στὴν Ἀθήνα, ἦταν τόσο μικρός, ὥστε δὲν τὴν θυμόταν καθόλου. Κι' αὐτὲς τίς ἡμέρες πού ξανάρθε, νὰ μείνῃ μὲ τοὺς γονεῖς του λίγες ἡμέρες, ἦταν σὰν νὰ τὴν πρωτόβλεπε.

Σημειώστε ὅτι ὁ κύριος Τάκης πέρασε τὰ παιδικὰ του χρόνια σὲ ὠραῖες πόλεις, —πρῶτα στὸ Ἀργοςτόλι, ἔπειτα στὴν Κέρκυρα, —κι' ἕνα καλοκαίρι μάλιστα πῆγε καὶ στὴν Εὐρώπη. Ἔτσι ἡ Ἀθήνα δὲν τοῦκανε τὴν κατάπληξη ἐκείνη πού κάνει στὰ ἐπαρχιωτάκια, ὅταν πρωτόρχουνται δῶ ἀπὸ τὴν κωμόπολη ἢ τὸ χωριό. Ὁ κύριος Τάκης δὲν τὰ σάστισε καθόλου μπροστὰ στὴν πολυκοσμία, τὴν κίνηση, τὰ μέγαλα, τοὺς μεγάλους δρόμους καὶ τὰ μέτρητα αυτοκίνητα τῆς πρωτεύουσάς μας. Ἀπεναντίας, ὅλα αὐτὰ τὰ εἶδε μὲ τὴν ἀδιαφορία τοῦ ἀνθρώπου πού τάχει συνειθισμένα. Καὶ μὰ μέρα πού τὸν ρώτησα πῶς τοῦ φάνηκε ἡ Ἀθήνα, ἔκαμε μιά γριμάτσα πού δὲν ἔδειχνε κανένα ἐνθουσιασμό.

— Πῶς; τοῦ εἶπα δὲν σοῦ ἀρέσει;...
— Δὲν ξέρω, μοῦ ἀποκρίθηκε. Μπορεῖ νὰ μ'ἀρέσῃ, ὅταν θὰ τὴν ξαναῖδῶ... τελειωμένη.

— Ἀ, ὥστε σοῦ φάνηκε ἀτέλειωτη;
— Φυσικά! Ὅπου πῆγα, ἔπου πέρασα, εἶδα νὰ φτιάχνουν. Ἐδῶ σπῖτια, ἐκεῖ δρόμους, ἐκεῖ πεζοδρόμια, ἐκεῖ ἡλεκτρικά, ἐκεῖ γραμμὲς τοῦ τράμ... Παντοῦ σκόνταφτα, παντοῦ ἔπρεπε νὰ υπερπηδῶ ἢ νὰ παρακάμπω ἐμπόδια: πέτρες, ξύλα, σύρματα, μηχανές, λάκκους χαντάκια, χώματα... Μπορῶ νὰ σὰς πῶ πῶς δὲν εἶδα οὐτ' ἕνα δρόμο τελειωμένο, ἔτοιμο, καθαρό. Ὅπου δὲν φτιάχνουν τὸ πεζοδρόμιο, μπαλώνουν τὴν ἀσφαλτο' κι' ὅπου δὲν μπαλώνουν τὴν ἀσφαλτο, φτιάχνουν τὸ πεζοδρόμιο. Ἐπίσης δὲν εἶδα οὐτ' ἕνα δρόμο πού νάχη τὰ κτίριά του σωστά. Καὶ στοὺς πιδ κεντρικούς, ἢ σειρὰ κόβεται ἀπὸ οἰκόπεδα, μάντρες ἢ παλιά ἐτοιμόδροπα σπῖτια, πού σήμερ' αὐριο βέβαια θάνοικοδομηθοῦν. Ἀφίνω τὰ γιαπιά πού ἀναστατώνουν καὶ τοὺς πιδ κεντρικούς, τοὺς πιδ παλιούς δρόμους. Ἄν πῆτε δὲ καὶ γιὰ τὰ πιδ κεντρικά, τὰ περὶ χώρα, τὰ προάστεια, τοὺς συνοικισμούς, ὦ, ἐκεῖ πιδ βλέπει κανεὶς πῶς δὲν εἶναι τελειωμένη

οὔτε ἡ ρυμοτομία! Πῶς θέλετε λοιπὸν νὰ σὰς πῶ ἂν μ' ἀρέσῃ μιά πόλη πού τώρα μόλις γίνεται; Ἀφήστε νὰ τελειώσῃ...

— Καὶ δὲν μπορεῖς νὰ τὴ φαντασθῇς... πῶς θὰ εἶναι τελειωμένη; τὸν ρώτησα.

— Ναί, μοῦ ἀποκρίθηκε, τὴ φαντάζομαι... Καὶ δὲ λέω, ὠραία θὰ εἶναι. Προπάντων μεγάλη. Ἀλλά... ζῆσε. Μαῦρε μου, νὰ φᾶς τριφύλλι! Πόσα χρόνια θὰ περάσουν γιὰ νὰ γίνῃ κι' ἡ Ἀθήνα μιά πόλη τελειωμένη, ἀποκρυσταλλωμένη, σὰν τίς εὐρωπαϊκές...

— Ἐσὺ πότε θὰ ξανάρθῃς;
— Ἀ, τώρα θάρρησῶ. Θὰ βγάλω φέτο τὴν Ἀ' τοῦ Γυμνασίου στὴν Κέρκυρα, κι' ἀπὸ κεῖ θὰ πᾶω νὰ σπουδάσω στὴν Εὐρώπη... Ὡστε δὲν λογαριάζω νὰ ξαναρθῶ ἐδῶ πρὶν ἀπὸ ἑπτὰ-ὀχτὼ χρόνια... Ἐ, λέτε νὰ εἶναι τελειωμένη ὥς τότε ἡ Ἀθήνα σας;

— Δὲν τὸ πιστεύω...
— Οὐτ' ἐγώ... Θὰ χρειαστοῦν χρόνια καὶ χρόνια...

— Ὅχι λιγότερα ἴσως ἀπ' ὅσα χρειάστηκαν γιὰ κάθε πόλη ἀπ' αὐτὲς πού εἶδες τελειωμένες... Συλλογίσθηκες, ἀλήθεια, πρὶν πόσα χρόνια χρειάστηκε γιὰ νὰ τελειώσῃ, — ἂς ἀφήσουμε τώρα τίς Εὐρώπες σου, — ἡ Κέρκυρα;

— Ὡ, πολλά...
— Πολλά βέβαια! Κι' ἂν ὑποθέσουμε πῶς ἄρχισε νὰ γίνεται ἀπὸ τότε πού τὴν πῆραν οἱ Βενετοί, —γιατί αὐτοὶ τῆς ἔδωσαν τὴ μορφὴ πού διατηρεῖ ἀκόμα, — εἶναι πέντε ὀκτάκροιο αἰῶνες!

— Ναί, ἀπὸ τὰ 1400 ἀπάνω κάτω...
— Ἀπὸ τότε ὅμως πού ἄρχισε νὰ γίνεται ἡ Ἀθήνα, ἡ Ἀθήνα αὐτὴ πού βγήκε ἀπὸ τὴ μικρὴ τουρκόπολη τοῦ 21, δὲν εἶναι παρὰ μόνο ἑκατὸ χρόνια. Βλέπεις λοιπὸν πῶς γιὰ τὴν ἡλικία τῆς, εἶναι καὶ πολὺ προχωρημένη. Νά, σὰν καὶ σένα, πού δὲν εἶσαι ἀκόμα δεκαπέντε χρονῶν, κι' ὅμως εἶσαι... ὁ κύριος Τάκης!

Γέλασε, κολακευμένος, καὶ ψιθύρισε:
— Ἀλήθεια, οἱ μικροὶ πρέπει νὰ κρίνονται μ' ἐπιείκεια...

— Ἀκριβῶς! κι' αὐτὴ τὴν ἐπιείκεια πρέπει νὰ κριθῇ κι' ἡ Ἀθήνα, ἡ νέα δηλαδή Ἀθήνα, πού δὲν ἐκλείσει ἀκόμα τὸν αἰῶνα τῆς. Κι' ἂν σ' ἔναν αἰῶνα ἔφτασε ὡς ἐδῶ πού τὴ βλέπεις, φαντάσου τί μπορεί νὰ εἶναι, ὅταν θάχη τὴν ἡλικία τῆς Κέρκυρας!

— Ἐχετε δίκιο. Ἄν καὶ νομίζω, πῶς στὴν ἐποχὴ μας ἀνθρώποι καὶ πόλεις μεγαλώνουν πιδ γρήγορα...

— Σωστό. Ἐέρεις ὅμως ὅτι μιά πόλη, —καὶ σ' αὐτὸ διαφέρει ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπο, —δὲν τελειώνει ποτέ; Ὁ ἄνθρωπος, σὲ μὴν ὀρισμένη ἡλικία, φτάνει στὴ μεγαλύτερή του ἀνάπτυξη καὶ σταματᾷ. Γιὰ τὴν πόλη ὅμως τέτοια ὀρισμένη

ἡλικία δὲν ὑπάρχει. Ὅσο ζῇ αὐτὴ, ὅλο μεγαλώνει, ἢ τοὐλάχιστο ὅλο ἀλλάζει, ὅλο γίνεται. Τὰ παλιά σπῖτια ξαναχτίζονται, οἱ παλιοὶ δρόμοι ξανααὐτονομοῦνται. Πάντα θὰ βλέπεις κάπου ἕνα γιαπιά, μιά φασαρία, μὴν ἀναστάτωση. Πόλη τελειωμένη δὲν ὑπάρχει! Μὲ τὴ διαφορά ὅτι στίς παλιὲς πόλεις, ὅπως στὴν Κέρκυρα, οἱ ἀλλαγὲς εἶναι λιγοστὲς: ἐνῷ στίς νέες, ὅπως στὴν Ἀθήνα, δὲν μπορεῖς νὰ βρῇς οὐτ' ἕνα δρόμο μὲ τὴν ὀριστική, τὴν τελειοτική του μορφή.

— Ὅπως δὴποτε, σ' αὐτὴ τὴν περίοδο τῆς ζωῆς τῆς, μιά πόλη δὲν μπορεί νὰ εἶναι τόσο εὐχάριστη γιὰ κατοικία. Ἐγὼ τοὐλάχιστο δὲν θάθελα νὰ μείνω ἐδῶ. Προτιμῶ τὴν Κέρκυρά μου...

— Καὶ τὴν Εὐρώπη σου, τὸ ξέρω. Ἀλλὰ ποῖς μπορεί, φίλε μου, νὰ κατοικεῖ ὅπου θέλει;... Καθένας ὅπου βρέθηκε!... Ὁρεβοῦρά!

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Θάθελε κάνα δυὸ ὥρες νὰ βασιλέψῃ ὁ ἥλιος, ὅταν ὁ Μηνᾶς, ὁ ταχυδρόμος τοῦ χωριοῦ, χτύπησε τὴν πόρτα τῆς κυρὰ-Φροσοῦλας, πού κάπου μιά βδομάδα τώρα βρισκόταν στὸ στρώμα, βαρειά, ἀρρωστη.

Ὁ Μανώλης ἦταν τὸ μόνο παιδί πού τῆς ἀπόμεινε ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ ἀντρα τῆς, γιὰ παρηγοριά στὴ πολυθαλασμένη χήρα, πού γρήγορα τὴν πλάκωσαν οἱ θλίψεις καὶ τὰ γηρατειά. Ὁ Μανώλης ἦταν κι' οἱ δυὸ μαζί, ζοῦσαν εὐτυχισμένοι. Ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον. Μὰ ἔλα πού ἡ σκληρὴ τύχη φθόνησε τὴν εὐτυχία τοὺς ἐκείνῃ κι' ἤρθαν μέρες μαῦρες, θλιβερές...

Ὁ Μανώλης πῆγε στὸν πόλεμο, τὰ χτηματάκια τοὺς δὲν ἔφεραν ἱκανοποιητικὴ ἀπόδοση, κι' ἡ κυρὰ-Φροσοῦλα ἔμεινε κλεισμένη στὸ σπιτάκι τῆς, κλαίγοντας τὴ μοῖρα τῆς καὶ τὸ ριζικό τῆς. Ὅλα γύρω τῆς φαινόταν ψεύτικα, μάταια...

Δὲν εἶχε πιά καμμιά ἐλπίδα παρὰ στὸν Μανώλη. Ἄν γύριζε αὐτός, ὅλα θὰ διορθώνονταν. Αὐτὸς εἶχε μείνῃ μονάχα ἀπ' ὅλα τὰ πλά της παιδιὰ καὶ θαρροῦσε πῶς ἦταν ἡ ψυχὴ τῆς. Γιατὸ τώρα πού ἦταν μακριὰ τῆς, ἔνωθε ἕνα πένθος, ἕνα πόνος μεγάλο νὰ φωλιάζῃ στὴ φτωχὴ τῆς καρδιά.

Ἡ ζωὴ τῆς φαινόταν σὰν ἕνα ποτάμι πού τρέχει βιαστικά, σπάζοντας ἐδῶ κι' ἐκεῖ πάνω στὰ βράχια, γιὰ νὰ νὰ κατευθῇ μὲ τὰ θολὰ νερά τῆς θάλασσας. Τέτοιες θλιβερὲς σκέψεις στριφογύριζαν μὲς στὸ μυαλό τῆς, ὅταν ἄκουσε νὰ χτυπᾷ ἡ πόρτα.

Σηκώθηκε τρικλίζοντας κι' ἀνοίξε.

— Ἐνα γράμμα, κυρὰ-Φροσοῦλα, τῆς

ζώνανε ὁ ταχυδρόμος: ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ καλὲς εἰδήσεις!

Ἡ Κυρὰ-Φροσοῦλα δὲν ἀπάντησε, παρὰ κούνησε θλιβερά τὸ κεφάλι, κάνοντας τὸ σταυρό τῆς. Ἡ καρδιά τῆς ἄρχισε νὰ χτυπᾷ δυνατά, ἐνῷ ἕνας κόμπος τὴν ἔπνιγε στὸ λαιμό καὶ δὲν τὴν ἔφινε νὰ μιλήσῃ. Πῆρε μὲ λαχτάρα τὸ γράμμα στὰ τρεμάμενα χέρια τῆς, τὸ φίλησε, τὸ δόρεξε μὲ τὰ δάκρυά τῆς καὶ μουρμούρισε:

— Μιὰ χάρη, κυρ-Μηνᾶ. Κάνε τὸν κόπο νὰ μοῦ τὸ διαβάσῃς.

Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἔσχισε τὸ φάκελλο κι' ἄρχισε νὰ διαβάσῃ μέσα στὸ νοῦ του. Ἀλλὰ στὸ πρόσωπό του, μὲ τίς πρώτες λέξεις πού διάβασε, ἀπλώθηκε μιά ἀνέκφραστη μελαγχολία, μιά θλίψη ἀπέραντη. Κάποιος φίλος τοῦ Μανώλη ἐξοποιούσε τὴ φτωχὴ χήρα πῶς τὸ παιδί τῆς πέθανε στὸ νοσοκομεῖο! Καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ἄφισε δυὸ δάκρυα νὰ κυλίσουν πῶς ἀπὸ τὰ θαμπωμένα ματωράκια στὸ ἡλιοκαμένο του πρόσωπο.

Τί τρέχει, χριστιανέ μου; ρώτησε ἐκπληκτικὴ ἡ χήρα, ἀνοίγοντας τὰ ἀσθενικά μάτια τῆς. Γιατί δὲν διαβάσεις δυνατά; Τί γράφει; Πές μου τί γράφει!

Στὰ λόγια αὐτὰ ὁ διανομέας ταράχτηκε σύσσωμος, σὰ νὰ ξυπνοῦσε ἀπὸ κάποιο φριχτὸ ἐπιτάλῃ. Τὰ σάστισε, ὁ φτωχός. Δὲν ἔξερε τί νὰπαντήσῃ. Νὰ φανερώσῃ τὴν ἀλήθεια, δὲν τοῦ φαινόταν καλὸ. Νὰ μὴν τὸ πῇ: Τί νὰ κάνῃ; Ἐπεσε σὲ συλλογὴ. Ὅ, τι καὶ νὰ γίνῃ ὅμως, σκέφτηκε, ἄργα ἢ γρήγορα θὰ τὸ μάζῃ ἡ κυρὰ-Φροσοῦλα. Θὰ βάλῃ ἄλλους νὰ τῆς τὸ διαβάσουν.

Καὶ τελευταία πέρνοντας μὴν ἀπόφαση, μουρμούρισε παραπονεμένα.

— Πάει πιά ὁ Μανώλης. Ὁ Θεὸς σοῦ τὸν πῆρε. Πέθανε στὸν πόλεμο. Πέθανε γιὰ τὴν πατρίδα, γιὰ τὴν λευτεριά. Στὸ ἄκουσμα αὐτό, ἡ κυρὰ-Φροσοῦλα, πού ὡς τώρα ἔστεκε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα, ἔμεινε σὰν ἀποσβολομένη. Καὶ τὴν ἕνα μαχαίρι νὰ καρφύθηκε στὰ τῆθια τῆς, ἔβγαλε μιά δυνατὴ φωνή:
— Παιδί μου!... Μανώλη μου!...

Ποτάμι ἔτρεχαν τὰ δάκρυα, ἐνῷ λυγμοὶ ἔσχιζαν τὸ λαιμὸ τῆς ἀπελπισμένης.

Μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ θέαμα, ὁ διανομέας δὲν ἔξερε τί νὰ κάνῃ. Ὡς τόσο δὲν ἔχασε ὁλότελα τὸ θάρρος του κι' ἄρχισε νὰ παρηγορῇ τὴ φτωχὴ μάννα πού ἦ ἀπαρηγόνη καρδιά τῆς πονοῦσε φονερά. Εἶδε κι' ἔπαθε ὡς πού νὰ τὴ συνεφέρῃ. Δὲν μπορούσε ὅμως νὰ μείνῃ ἐκεῖ τὰ γυαλιά του καὶ μὲ βουρκωμένα μάτια βγήκε στὸ δρόμο γιὰ νὰ μοιράσῃ καὶ στοὺς ἄλλους γείτονες τὴ λύπη ἢ τὴ χαρά.

Τίποτα δὲν ἀκουγόταν ἔξω παρὰ οἱ μαρεῖες μπότες τοῦ πού χτυποῦσαν ρυθμικά στὸ λιθόστρωτο.

Ἀρχισε νὰ βραδυάζῃ...

Ἡ κυρὰ Φροσοῦλα, ἀφοῦ ἔκλαψε ὥρα πολλή, ἀφοῦ καταράστηκε τὴν ἀπονη μοῖρα τῆς, πού μέρα καὶ νύχτα δὲν ἔπαψε νὰ τὴν κατατρέχῃ, ἄρχισε νὰ συλλογίζεται.

Μιὰ μονάχα σκέψη περνοῦσε ἀπὸ τὸ νοῦ τῆς, ἕνα πρόσωπο λατρευτὸ, πολυγαπημένο.

— Ἀχ! αὐτὸς ὁ πόλεμος ὁ σκληρός!

Ὡς πότε πιά θὰ πέρνῃ τὰ παιδιὰ μας...

Καὶ καθὼς εἶχε τὰ μάτια τῆς καρτωμένα στὴ γωνιά τοῦ τοίχου, τῆς φάνηκε πῶς ἔβλεπε, στὸ μισόφωτο πού ἀπλωνόταν μέσα στὸ σπιτάκι τῆς, δυὸ μάτια γλυκὰ νὰ τὴν κοιτάζουν παραπονεμένα.

Ἐστρεψε πιδ πέρα τὰ μάτια τῆς, κι' ἀντικρύζοντας τὸ πορτραῖτο τοῦ γιοῦ τῆς, ἄφησε μιά φωνή.

— Μανώλη μου!... παιδί μου!...

Ἐκανε νὰ τρέξῃ, μὰ δὲν μπορούσε, τὰ γόνατά τῆς δὲν τὴν σήκωναν. Σύρθηκε σιγὰ-σιγὰ ὡς τὸν τοῖχο καί, βάζοντας ὅλες τίς δυνάμεις τῆς, ξεκρέμασε τὸ πορταῖτο. Τρέμοντας ὁλόκληρη, τὸ ἔσφιξε νευρικὰ πάνω στὸ στήθος τῆς καί, χύνοντας δάκρυα θερμά, μουρμούρισε μὲ μιά σδυσμένη φωνή:

— Ἀχ, ὁ πόλεμος ὁ σκληρός! Παιδί μου... Δὲν θέλω πιά τέτοια ζωὴ...

Ἦταν τὰ τελευταῖα τῆς λόγια. Τὰ γόνατά τῆς λύγισαν, τὰ πόδια τῆς δὲν τὴν βαστοῦσαν... καὶ σωριάστηκε στὸ πάτωμα σὰν ἕνα ἐρείπιο πού πέφτει, σὰν ἕνα δέντρο πού ἐρηιζώνεται ἀπὸ τὸν δυνατὸ ἀνεμο, γυμνὸ, χωρὶς φύλλα, χωρὶς ἀνθούς... Εἶχε ξεψυχήσει.

Τὴν ἄλλη μέρα ἕνας ἥλιος λαμπρὸς ὑψώθηκε στὸν ὀλογάλαξο οὐρανὸ, σκορπίζοντας τριγύρω τὴ ζωὴ καὶ τὴ χαρά. Καμμιά φωνὴ δὲν τάραζε τὴ γαλήνη. Ὅλα γελοῦσαν. Μονάχα ἡ καμπάνα τοῦ χωριοῦ θηροῦσε λυπητερά τὸ χαμὸ μιάς πολυθαλασμένης, μιᾶς πικραμένης ὑπαρξῆς.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ

ΣΟΥΡΟΥΠΟ

Εἶναι ἡ ὥρα πού τὰ χρώματα ἔχουν σδυστεῖ στὴ δύση, καὶ πού ὥστόσο διατηρεῖται ἕνα παράδοξα καθαρὸ γαλῆνιο καὶ ἀχρωμὸ φῶς. Πῶς ἀπ' τὸ τζάμι τὸ κλειστὸ ξεχωρίζει τὸ ἀχνὸ προφίλ τῆς γιαιγιάς στὸ σκοτεινὸ βάθος τῆς κάμαρας. Τὸ βράδυ εἶχε γλυστρήσει ἐκεῖ κάτω στὴ γωνιά τῆς καὶ μὲ κόπο ἔσυρε τὴν πολυθρόνα τῆς κοντὰ στὸ παράθυρο.

Ἐξω ὁ ἀνοιξιάντικος ἀέρας εἶναι γεμάτος ἀρώματα, καὶ μόλις ἔχει σδυσεῖ ἡ τελευταία τρίλλια τῶν πουλιῶν πού ἔγινε τὴ γλυκεία τῆς νότα στίς χαρούμενες φωνὲς τῶν παιδιῶν. Μὰ καθὼς ἡ γιαιγιά κοιτάζ' ἔξω ἀπ' τὸ γαλῆνιο

φῶς πού φαινόταν σὰν φῶς ἄλλου κόσμου, φερμένο ἀπ' τὴν αἰωνιότητα, θάφινε κανεὶς καὶ τὸν μυρωμένο ἀέρα καὶ κάθε παιχνίδι γιὰ νάρθει νὰ καθῇ στὰ πόδια τῆς καὶ νὰ βλέπει βουδῶς τὴν ἐκφραση πού πῆρε ἡ χλωμὴ μορφή τῆς. Τὰ μάτια ἴσως νάταν λίγο θοάλα, μὰ δὲν ἦταν σδυσμένα: ὀλάνοιχα καθρέφτιζαν τὴ βαθεῖα ἡρεμία τῆς ὥρας.

Οἱ ἡχοὶ τοῦ ἔξω κόσμου, οἱ ἀντίλαλοι τῆς δικῆς τῆς ψυχῆς, φτάνουν σδυσμένοι ὡς ταυτιά τῆς, ὡς τὴν ἐξοχή τῆς.

Χαλαρώνουν οἱ δεσμοὶ τῆς μὲ τοὺς ἄλλους. Ἀλλοτε ἦταν ἔτσι μπλεγμένοι μὲ τὴν καρδιά τῆς, πού γιὰ νὰ ποσπάσῃ ἕνα, ἔπρεπε νὰ ματώσει τὴν ἡμερὴ γλυκεῖα καρδιά. Μὰ τώρα γίναν τόσο ἀνάλαφρο! δὲν εἶχαν πιά κλωνιὰ περιπλοκάδας πού τυλιγόταν γύρω σ' ἐκείνους πού ἀγαποῦσε: γίνονταν γαλάζιες ἀέρινες κορδέλλες. Μπορεῖ πιά νὰ φύγῃ, νὰ πᾶει πέρα μακριὰ, στὴ χώρα πού βυθίστηκε ὁ ἥλιος, ποῖς ξέρεῖ, μακρότερ' ἀκόμα.

Τὸ κεφάλι τὸ λευκὸ ἔγειρε πίσω στὴν πολυθρόνα, ἡ γαλήνη γλύστρησε στὴν ψυχὴ τῆς γιαιγιάς. Τὴ γαλήνη ἀποζήτησε: ἀφοῦ εἶχε ζήσει, δὲ φοβάται οὔτε λυπᾶται νὰ πεθάνει.

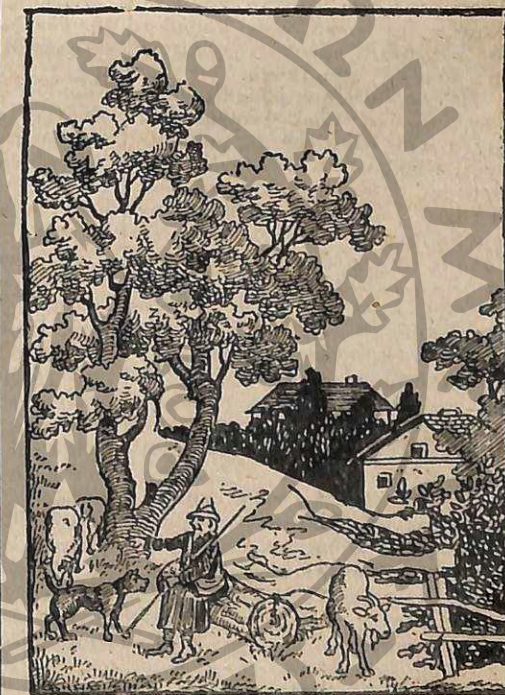
MYRIN

ΜΙΑ ΠΑΡΟΙΜΙΑ

— Πανηγύρι στὸ χωριό,
Δὲ χαλάω τὴν ἑσπερίαν!
— Χόρευε, κυρὰ Μαριώ,
Μὰ ἔχε καὶ τὸ σπῖτι σου ἔννοια!

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝ

Ὁ βοσκὸς στέλνει τὸ σκύλο του νὰ βοῇ τὸ ἀρνὶ πού χάθηκε. Τὸ βλέπετε;

(Τὴν ὁραϊστικὴν αὐτὴν Μ. Εἰκόνα μᾶς τὴν ἔστειλε ὁ Γεώργιος Ἀβέρωφ, πού τὴ ὅρηκε σ' ἕνα ἐβραϊκὸ περιοδικό.)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΠΛΑΝΕΥΤΡ' ΑΘΗΝΑ
Στὴν Πανταχοῦ Παρῶν

Σὲ τραβήξαν τῆς Ἀθηνᾶς
ἢ ξακουσμένη πόλη
καὶ τοῦραν τοῦ Ἀττικῆς
οἱ διαμαντένιοι θόλοι,
σὲ μάγεψεν ἡ ἔμμορφη
τοῦ θεοῦ Παρθενῶνα
κι' ἡ μεγαλόπρεπη κορφή
τοῦ γίγα Κιθαιρώνα.

Καὶ ξέχασες τὴν Αἴγυπτο,
τὴν Ἀλεξάνδρειά σου,
τὴν πόλην ποὺ γεννήθηκες,
τὰ παιδικὰ ὄνειρά σου.
Στὸ σπῖτι ποὺ σοὺ χάρισε
μιὰ τόση εὐτυχία,
ἐπὶ τῆς ξενιτειᾶς
τὰ πλάνα μεγαλεῖα.

Καὶ τὰποφάσεις ἐσὺ
τὴν Αἴγυπτον νάφης,
καὶ νὰ πετάξεις μακριὰ
στὶς ὁμιομορφίαις τῆς Δύσης,
ξεχνώντας πὺς στὴ χώρα μας
τὴ νελοτοτισμένη
ἦσουνά τόσο εὐτυχῆς,
μικρὴ ξενιτεμένη!

Λησμώνησες τὴν ἔρημο
τὴ φοινικοσπαρμένη,
τὶς Πυραμίδες τὶς ψηλές,
τάραβιά τεμένη,
λησμώνησες τὰ ξέχαστα
παιχνίδια μας ἐκεῖνα,
καὶ τὴ γλυκεῖα τὴν Αἴγυπτο,
γιὰ τὴν πλανεύτριά σου!

Ἀεροπόρος

ΤΥΨΗ

Ὅσες φορὲς ἡ γαλανὴ ματιά
τῆς μικρούλας φωτίζει κάποιες
ἀναιμνήμες μου, πάντα τὴν ἀν-
τικρύζω μὲ τύψη, γιατί νοιώθω
νὰ πλανιέται μὲς τὴν λάμψη
τῆς καὶ σὺν παρόμοιο.

Ἡ γνωριμία μας ἔγινε ἀρκετὰ
ποιητική, ἔνα πρῶτ' ἀνοιξιὰτικο,
κοινὰ τὸ ρέμα μὲ τὶς ροδωδά-
φνες. Γύριζα ἀπὸ μακρὺν περὶ-
πατο, κι' ὅπως περνοῦσα, κάθησα
στὴ σκιά τους ν' ἀναπαύθω, ὅταν
ἔνα θρόισμα μ' ἔκανε νὰ στραφῶ.
Τότε μ' ἀντίκρουσε γιὰ πρώτη φο-
ρὰ μὲ τὴ γαλανὴ ματιά της. Τὴν
κοίταξα ἐκπληκτικῶς. Τὸ γελαστό
προσώπιόν μου μὲ τὶς χρυσὲς μπού-
κλες καὶ τὰ ὀλόφωτα μάτια, μοῦ
ἀποκαλύφθηκε μὲς στὸ ἥμερο
πρῶτόν σὺν θαῦμα.

— Μοῦ κόβετε, σὰς παρακαλῶ,
λίγα λουλούδια; Εἶναι ψηλά καὶ
δὲν φτάνω.

Καθὼς μιλοῦσε ἔτσι γλυκὰ καὶ
παρὰκλητικὰ, μάτια προσπα-
θοῦσε, μὲ τὰ πόδια σηκωμένα στὶς
μύτες καὶ τὰ χέρια τεντωμένα,
νὰ φτάσῃ πρὸς τὴν ροδωδάφνη.
Ἡ ἀνέμπιστη παρουσίᾳ τῆς μι-
κρῆς ἀγνωστῆς σ' ἐκείνη τὴν ὥ-
ρα, κι' ἡ συναίσθησις τῆς ἀδυνα-
μίας της, ποὺ μὲ τόσο χαριτωμέ-
νο τρόπο εἰδείχε κι' ὁμολογοῦ-
σε κι' ἡ ἴδια, μὲ τὸν ὅσον μὲ
μιάς. Σηκώθηκα πρόθυμῶς κι' ἄρ-
χισά νὰ σπάσω ὅσους κλάδους ἔ-
βρισκα μὲ πῖο πυκνὰ λουλούδια.

Ἡ μικρούλα, ὅσο δεχόταν στὴν
ἀγκαλιά της τὰ ῥόδινα μάρσα,
μὲ κοίταζε γεμάτη εὐγνωμοσύνη.

— Μὴν κόβετε ἄλλα. Φτάνουν
αὐτὰ γιὰ τὴ μαμιά, εἶπε σὲ λίγο.
Τότε, φοροτημένες κι' οἱ δύο,
πήραμε τὸ μονοπάτι· κι' ἂν δὲν
ἦταν μακρὺ, πρόφτασα νὰ μάθω
μερικὰ ἀπ' τὴ ζωὴ τῆς μικρού-
λας. Ἀγάμεσα σ' ἄλλα μοῦπε
πὺς λεγόταν Δανάη καὶ πὺς πρὶν
δυὸ μέρες εἶχ' ἔρθει — γι' αὐτὸ
καὶ μοῦ ἦταν ἀγνωστὴ — μὲ τὴ
μαμιά της, ποὺ ἔνας ἐπίμονος
πυρετός τὴν τυραννοῦσε καιρὸ,
γιὰ ν' ἀλλάξουν ἀέρα στὸν τόπο
μας. Τὰ λόγια της μ' ἔφταναν
γλυκὰ σὺν ἄρωμα ἀπ' τὶς ροδο-
δάφνες. . .

Ἀπ' τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἡ Δα-
νὰ, κέρδισε κατὶ παραπάνω ἀπ'
τὴν ἀγία, τὴ λατρεῖα μου. Πο-
τὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὴ λάμψη ποὺ
ἔπερνε ἡ γαλανὴ ματιά της, ὅ-
ταν τῆς πῆγαινα μπουκέτα ἀπὸ
διάφορα λουλούδια τοῦ κήπου
μου, γιὰ τὴ μαμιά της, ποὺ τό-
σο τ' ἀγαποῦσε. . .

Μὰ ὁ καιρὸς ποὺ θάφεναν —
ὅσο κι' ἂν ἤθελα νὰ τὸ ξεχνῶ —
πλησίαζε ὀλοένα. Στὴ Δανάη,
ποὺ ἡ χαρὰ γιὰ τὴν καλύτερη
τῆς μαμιάς της, τὴ φτέρωνε,
ἔβλεπα πὺς δὲν ἔκανε καὶ τόση
λύπη, ὅχι ὁρισμὸς μας. Περισσό-
τερο λυπήθηκε ὅταν τὴν παραμονή,
ποὺ ἦρθε νὰ μ' ἀποχαιρετήσῃ
γιατὶ θὰ ξεκινούσαν πρὶν φρεῖ —
εἶδε πὺς ὁ κήπος ἦταν ἀδειος.

— Τί κοίμα, μοῦπε, νὰ ταξιδέ-
ψῃ ἡ μαμιά, χωρὶς λουλούδια!
— Νομίζεις πὺς δὲν τὸ σκέ-
φθηκε κι' ἐγώ; Μὰ ἔλα νὰ δῆς.
Ἀνεβήκαμε στὴ βεράντα καὶ
τῆς εἰδείξα ἕνα κἀνιστρο, μὲ τὰ
τελευταῖα λουλούδια τοῦ κήπου
μας.

— Θὰ τὰ δέσω, τῆς εἶπα, καὶ
σὲ λίγο τὰ στέλνω. Ἐλπίζω νὰ
εὐχαριστήθῃ ἡ μαμιά σου. . .
Ἀπ' τὸ ὑστερνό της φιλή καὶ
τὸ σφιγμένο τοῦ χεριοῦ της, ἀκό-
μα πῖο ἀπαλὰ μ' ἄγγιξε ἡ ὑστερ-
νὴ ἐκείνη γαλανὴ ματιά της. . .

Ξεχάστηκε μέσα, ὅταν κατὶ
σὺν ἑλαφρὸ βήματα μαζί μὲ κρο-
τάλισμα βραχιολιῶν, μ' ἔκανε νὰ
βγῶ, περιέργη, στὴ βεράντα καὶ
στὸ ἀβέβαιο φῶς τοῦ δειλινοῦ,
μοῦ φάνηκε πὺς εἶδα ἕνα παρ-
δαλὸ φουστάνι νὰ γλυστῇ ἀνά-
μεσα στὰ φύλλα. . . Ἀσυν-
ναίσθητα γύρισα στὸ κἀνιστρο.
Βρισκόταν γυμνὸν στὸ τραπέζι,
ἐντελῶς ἀδειο!

— Κλέφτρα, παλιογύφτισσα!..
φώναξε ἀπελπισμένα, καὶ ρίχτη-
κα νὰ τὴν κυνηγήσω. . .

Μάταια προσπαθεῖται! Ὅταν,
ὑστερα ἀπὸ πολλὰ ὥρα, γύρισα
δακρυσμένη, βρήκα ριχμένα στὴν
αὐλόπορτα δυὸ γαλανὰ λουλού-
δια νὰ μὲ κοιτάζουν παρὰ τὴν
Θάλα. Ξεφύγει ἀπ' τὴ γύφτισσα
στὴ βία της.

Δὲν ξέρω ἂν ἔφταιξα καὶ τόσο.
Ὅσες φορὲς ὅμως ἡ γαλανὴ μα-
τιά τῆς Δανάης φωτίζει τὶς ἀ-

ναμνήσεις μου, ὅπως τὴν εἶδα
τόσες φορὲς νὰ λάμπει ἀπὸ χαρὰ
ἢ εὐγνωμοσύνη, πάντα νοιώ-
θω μέσα της νὰ πλανιέται καὶ
κατὶ σὺν παρόμοιο. Κι' ἔτσι,
ποὺ μόνο φανταστικὰ τὴν ἀντι-
κρύζω, καταλαβαίνω, ὅχι χωρὶς
τύψη, νὰ πέφτῃ κάποια σκιά σ'
ἐκείνη, τὴν ὑστερνὴ γαλανὴ μα-
τιά. . .

Σγουρμάλλη

ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Ὅταν βραδυάει, μοῦ φαίνε-
ται πὺς φθάνει ἀργά-ἀργά ἕνας
μεγαλογλυκὸς καβαλλάρης σκορ-
πίζοντας μὲ τὸν ὀρθοῦ τοῦ τῆς
μεγαχολία σ' ὅλη τὴν πλάση.
Φαντάζομαι πὺς φορεῖ ἕνα
μανδύα ὑφασμένο ἀπ' τὴ σκο-
τεινιά καὶ τὴν ἡσυχία.

Ἀκούω τὰ γλυκὰ τραγούδια
ποὺ ψάλλει, περπατώντας σιγά-
σιγά, γιὰ νὰποκοιμήσῃ τὰ ξένοια-
στα παιδάκια.

Μοῦ φαίνεται πὺς στὸ πέρα-
σμά του, κλείνει τὰ μάτια τῶν
πουλιῶν ποὺ βόσκονται κομμέ-
να στοὺς θάμνους, καὶ μὲ τὴ
μαγικὴ τοῦ ὄντα καὶ τὸν βο-
σκὸ νὰ μαζέψῃ τὸ κοπάδι του
καὶ νὰ γυρίσῃ στὸ χωριό.

Μοῦ φαίνεται, πὺς αὐτὸς δει-
χνεὶ τὸ δρόμο στὸν ψαρά ποὺ
γυρίζει στὴν παραλία, βάζοντας
γιὰ ὁδηγὸ του ἕνα ὀλόκαμπρο
ἀστέρη.

Μὲ τὴ φαντασία μου τὸν βλέ-
πω νὰ ἀπλώνει σ' ὅλη τὴ φύση
τὸν πέλο τῆς γαλήνης καὶ τῆς
ἡσυχίας, ἐνὸς τῆς δικῆς μου ψυχῇ
ἀπλώνεται ἡ μεγαχολία. . .

Μιτσουκό

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΤΟ ΝΟΥΜΕΡΟ ΤΟΥ

Ἐνας σωφὲρ πῆγε νὰγοράσῃ
γάντια.

Ὁ ἔμπορος τὸν ρωτᾷ:
— Τί νούμερο;
Καὶ ὁ σωφὲρ:
— 1738!

Ἐνόμισε πὺς τοῦ ζητοῦσαν
τὸν ἀριθμὸ τοῦ αὐτοκινήτου του!
(Ἀπ' τὸ Γερμανικόν)

Υἱὸς τοῦ Αἰθέρος

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Ἐμαθες τὸ ἀλφάβητο, Τοτό;

— Ναί, πατέρα.

— Καλὰ, μὰ πὺς μου. . . ὅ-
στερα ἀπὸ τὸ ἄλφα, ποῖο γράμ-
μα ἔρχεται;

— Ὅλα τ' ἄλλα, πατέρα!

Ἐρρηβός Ἑλλην

Στὴν τρίτη Δημοτικὴν:
Ἡ δασκάλα ρωτᾷ τὴν Ἑλενί-
τα: — Τί θὰ πεῖ φλόξ;

Ἡ Ἑλενίτα: — Σκυλάκι!

Ραμόνα

Ὁ δάσκαλος θυμωμένος ἀπὸ
τὶς ἀταξίες τῶν μαθητῶν τοῦ τε-
λευταίου θρανίου.

— Τὸ τελευταῖο θρανίον νὰ
βγῇ ἔξω!

Κι' οἱ μαθηταὶ πρόθυμοι κου-
βαλοῦν τὸ θρανίον τους ἔξω!

Ἀστρον τῆς Ἀδῆς

ΤΑ ΕΥΣΗΜΑ ΤΟΥ 1928

Σύμφωνα μὲ τὸν Ὁδηγὸ, δὲ
πείρουν μέρους στὸν Διαγωνι-
σμὸν Εὐσημῶν παρὰ ὅσοι στέλνουν
τὴ σχετικὴ Σημείωσις, ποὺ τὴν ἔ-
χουν πάντα στὸ τελευταῖο φυλλάδι
τοῦ χρόνου. Ἐτοί, στὸν παρακάτω
Πίνακα, ἀναφέρονται μόνον οἱ ἄν-
θρωποι ποὺ εἰσέλασαν Σημείωσις
ἐνὸς ἄλλου, πολὺ περισσότεροι αὖ-
τοί, καὶ μὲ σημαντικὸ ἀριθμὸ ἑ-
σήμεων, παραλείπονται. Ἀλλὰ δὲ
μποροῦν παρὰ νὰ συμπεριληφθῶν
μὲ τὸν Ὁδηγὸ, ποὺ καθεὶ διατά-
σῃ τοῦ ἔχει τὸ λόγο της. Κι' ὁ λόγος
αὐτῆς εἶναι ὁ ἔξης: Καθένας ἔ-
χει τὰ Εὐσημὰ ποὺ πῆρε στὸ δι-
στίγμα τοῦ χρόνου, ἔχει καὶ τὰ
Εὐσημὰ τῶν ἄλλων, καὶ λογαριάζει
τὴ θέση ἐπάνω-κάτω θάχῃ στὸ
Διαγωνισμὸ. Ἀλλὰ ἕνας ποὺ δὲ
ἔχει τὸν Εὐσημὸν του δὲν τὸν
δίνει τὴ θέση ποὺ θὰ ἤθελε, πρὸς
καὶ νὰ εἶναι ἐλεύθερος νὰ μὴν
πῇ μέρους καθόλου. Αὐτὸς λοιπὸν
δὲν στέλνει Σημείωσιν κι' ἔτσι μὲ
δείχνει τὴν ἐπιθυμία του. Ἐὰν
ἄλλος πάλι, δὲν τὸν νοιάζει, ὅσο
μικρὸς κι' ἂν εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν
Εὐσημῶν του. Ἐ, αὐτὸς μοῦ στέλ-
νει τὴ Σημείωσιν του κι' εἶναι πο-
λὺ εὐχαριστήμενος νὰ ἰδῇ τὸν
τοῦ καὶ στὴν Εὐσημὸν Μυσία. Αὐτὸ
δηλαδὴ εἶναι ζήτημα ἀξιώσεως
ποὺ εἶναι πάλι ζήτημα. . . ἀτομικόν.

Ἡ ἀλήθεια, ἡ νὰ πῶ καλύτερα
ἢ γνώμη μου εἶναι, ὅτι ὅσοι τοῦ-
λάστο ἔχουν ἀρκετὰ μεγάλου ἀ-
ριθμοῦ Εὐσημῶν καὶ δὲν στέλνουν
Σημείωσιν γιατί δὲν τὸν κατα-
χονταί, — γιατί εἶναι βέβαια κι' ἄλ-
λοι ποὺ δὲν στέλνουν ἀπὸ ἀμέλεια
λησμοσύνη, ἢ ποὺ στέλνουν καὶ
χάνεται, κτλ. — δὲν κάνουν καλὰ
ἀπὸ τὸν πρῶτο ὅς τὸν τελευταῖον.
Δὲν εἶναι καμμιὰ ντροπὴ νάχῃ
νένας λιγότερα Εὐσημὰ ἀπὸ τὸν
προηγούμενον του, ὅπως δὲν εἶναι
καὶ καμμιὰ ντροπὴ, ὅταν, σ' ἕνα
ἄλλο Διαγωνισμὸ, παίρνῃ κατὰ
Βραβεῖο ἢ Ἐπαινο. Καθένας κατὰ
τὴς δυνάμεις του, κατὰ τὴν ἡλικί-
αν του, κατὰ τὴν κλίσιν του, καὶ πρὸς
πάντων κατὰ τὴν ἐργασία του, δὲ-
λαδὴ κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν ἀριθ-
μὸ τῶν Διαγωνισμῶν ποὺ μπόρε-
σεν νὰ πάρῃ μέρος στὸ διάστημα τοῦ
χρόνου. Λοιπὸν:

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ἀν-
τικὴ Ἀδῆ (πῆρε Εὐσημὰ ἐν ὅ-
λῳ 244.)

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Τσοῦχτρα, 234. — Ἀγούλα, 233.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ἀνα-
δημαϊκὸς Πολίτης (Δ. Π. Κ.), 191.

— Ἐλευθέριος Ρουσάκης, 118.

— Νέμεσις, 178.

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ: Μάγισσα, 178.

— Ἰσπανιόλα, 122. — Ἐνδοῦ-
Σούλι (ἢ Μαῖρος Ἀετός) 118.

Μήδεια, 113. — Ἀμύμητος Γελοῦ-
τοποιός (καὶ μὲ τὸν ὄνομα του) 92.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ: Τὸν Μονά-
χου, 82. — Νάρισιος, 74. — Δου-
λὸς Δωδεκανήσου, 68. — Ταρζάν, 64.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Ρα-
σουτίν, 14.

Κατὰ τὴ Γενικὴ Στατιστικὴ τῶν
Εὐσημῶν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Πο-
λίτου [20Ε] — τὴ μόνον ποὺ ἔλαβα,

— στὸ διάστημα τοῦ 1928 εὐσημ-
ώθηκαν ἐν ὅλῳ 118 Διαπλάσι-
σιν καὶ Εὐσημὰ ἄνω τῶν 40.

Ἐστὶν Σημείωσις μόνον 16!

Ἐκτὸς τῶν δὲν εἰσέλασαν, εἶναι
Μεγάλη Ἑλλάς μὲ 183 (ὅς ἔ-
παινε ἢ Βραβεῖο κι' ἢ Νέμεσις

Ἐπαινο), ὁ Πάτερ Παχούμιος
168, ἡ Κόρη τῶν Ἀθηνῶν

165, τὸ Ἀφροίμο Κῦμα μὲ
149 κτλ. κτλ. Ὅς 100 Εὐσημὰ ἔ-
παινε ἄλλοι δέκα, ὅς 50 ἄλλοι

ἔπαινε, κι' οἱ λοιποὶ ὅς 40.
Ἐκτὸς τῶν 40 δὲν ἀναφέρονται
ἐν τῇ Στατιστικῇ τοῦ Ἀκαδη-
μαϊκοῦ Πολίτου. . .

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου
τὴν 12 Αυγούστου 1929

ΔΕΝ εἶναι κατάστασις αὐτὴ! Πά-
ρῃ μὲς ἀπὸ τὸν ἕνα βουνὸ γράμ-
ματα, καὶ μὲ τὴν ἑλπίδα γιὰ
ἀπάντησιν ἐνὸς ἄλλου καὶ
ἑλπίσιν νὰ τὸν ὑποστηρίξουν τὰ Δια-
πλάσι-σιν. Ὁ κ. Φαίδων εὐχα-
ρίσται τὴν καλὴν σου μητέρα. Τὸ
Δημοφίλοισμα τῶν Ψευδωνύμων προ-
κηρύσσεται στὸ τέλος τοῦ χρόνου.

Ὁ Σοφιστὴς φρονεῖ, ὅτι ὁ ἴδιος
ὁ Κῆρ ἔβαλε τὸ κρᾶνιόν στὸ δέντρο
γιὰ σημάδι κι' ἐδίωξε ἕνα κρα-
νίον, πρῶτο ὅς ἐμδλημα τῶν πειρα-
τῶν, δεύτερο ὅς λευκὸ, — γιὰ νὰ
διακρίνεται ἀπὸ μακριὰ μὲς στὸ
σκορὸν φύλλωμα τοῦ δέντρου, —
τρίτο ὅς σχετικῶς ἀφθαρτό, καὶ
τέταρτο γιατί εἶχε καὶ τρύπες γιὰ
νὰ περάσῃ ὁ σπῆρας τῆς στάμης.

Δὲν εἶναι ἀπίθανον. . .

Σὲ συγχάρω, Περιπλοκάς, γιὰ
τὸ λῆαν καλῶς, ἀπὸ μάλιστα κα-
νένας δὲν πῆρε ἀνώτερο στὴν τάξιν
σου. Χαίρω ποὺ θάρρῃς τὸ φθινό-
πωρο στὰς Ἀθῆνας ὡς φοιτητῆς
κι' εὐχαριστῶ ποὺ δὲν θὰ μάρψῃς
ποτέ. Ὁ Πιταρίκος, ἀντὶ «ὁ πατέ-
ρας μου ἢ ἡ μητέρα μου», ἔχει
κάπου-κάπου «ὁ κ. Ἐσέτ ἢ ἡ κυ-
ρία Ἐσέτ» ἐπὶ τὸ ἐπιστημονικόν, ὅ-
πως τοῦς ἔλεγε ὁ κόσμος. Αὐτὸ,
ἂν θέλῃς, προσθέτει κάποιον χάριν,
κάποιον φαεινότητα καὶ στὸ ὕψος,
ὅπως συμβαίνει καὶ στὴ ζωὴ, ποὺ
πολλὲς φορὲς ἀκούει κανεὶς παιδιὰ
νὰ ὀνομάζουν, καὶ νὰ φωνάζουν ἀ-
κόμα, τὸν πατέρα τους μὲ τὸν ὄνο-
μα, ἔτσι σὺν ἔν' ἀστεῖο, ποὺ ἢ
στοργὴ τοῦ μπαμπὰ τοῦ ἐπιτρέπει. . .
μὲ καμάρη.

Δὲν παραδέχομαι, Χρυσάετ, ὅτι
ὑπάρχουν «πέντε εἰδὼν φίλοι». Μπο-
ρεῖς νὰ ὀνομάσῃς φίλο ἕνα ποὺ
θέλει τὴν σχέση σου «ἀπὸ συμπέ-
ρος», ἢ ἄλλον ποὺ ἐπιδιώκει τὴ συνα-
ναστροφὴν σου «γιὰ ἐπίδειξιν»; Αὐ-
τοὶ λέγονται γνῶριμοι, παραιοὶ, ὅ-
τι καλεῖται, καλλιστεῖς (ἢ «τῆς προσ-
κολλησέως»), ἀλλὰ φίλοι ποτέ! Φίλος
εἶναι μόνον ἐκεῖνος ποὺ σά-
γαπᾷ καὶ σ' ἐκτιμᾷ, ὅπως τὸν ἀ-
γαπᾷ καὶ τὸν ἐκτιμᾷ καὶ σὺ. Φί-
λια χωρὶς εὐκρίνεια καὶ χωρὶς ἀ-
μοιβαιότητα δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ.

Ε. βέβαια, ἀπὸ ἀπερισκεψία, χω-
ρὶς νὰ θέλῃ, ἕνας καλὸς σου φίλος
μπορεῖ καμμιὰ φορὰ νὰ σὲ βλάψῃ,

λέει, κατὰ τῆς δῆθεν τελειοποιή-
σεως καὶ θὰ νικήσῃ. Πολὺ καλὰ!

Ὅστε ὅχι μόνον δὲν γκαριέται
φοβρὸς ἢ δὲν ἀνεβαίνει τὸ γου-
ροῦν στὸ δέντρο, ἀλλὰ κι' ὅταν
«φοβᾷ ἢ καταιορῶνα», — ὅπως ἔ-
λεγε τὴν κίτσα, δηλ. τὴν παρακάτω,
στὴν Κύπρο, — συμβαίνει κατὶ ἐκ-
τακτο, π. χ. Κυριακὴ χωρὶς ἐπει-
σόδιον. . . Τὴν πολὺτιμὴν αὐτὴ πληρο-
φορίαν — γιὰ τὸ μέλλον. . . τῶν Κυ-
ριακῶν μας, — δίνει στὸν Ἀναγν. ἢ
παλιὰ μου Νεφέλη. Τὴν εὐχαρι-
στοῦμε πολὺ, καθὼς καὶ γιὰ τὸν
πράγματι εἰδικὸ γιὰ τὰ θρησκευτὰ γυ-
μναστή καὶ λογοτέχνη ποὺ μὲς συ-
σταίνει καὶ ποὺ θὰ ζητήσουμε τὴ
συνεργασίαν του.

Ἡ Ἀντὴν μοῦ γράφει ὅτι καὶ
στὴ Χίο, στὸ Σχολεῖο τῶν Καλο-
γρατῶν, τὸ μετὰλλιο τιμῆς, ποὺ ἔ-
δωκε σὲ τίς ἐξέτασεις ὁ Πρόεδρος τῆς
Γαλλίας, τὸ πῆρε μιὰ Διαπλάσι-
σιν, ἡ Δουλοῦ Μάγνη. Μπράβο
της! Τί χαρὰ μου! . .

Εἶδα, Φλώρη Ὁδῆ, ὅτι ὁ
Διαγωνισμὸς τοῦ Συλλόγου σὰς γιὰ
διήγημα ἔχει σκοπὸ τὴν ἐγγραφήν
ἀπορρῶν παιδιῶν στὴ «Διάπλῃσι» κι'
ἐλπίσιν νὰ τὸν ὑποστηρίξουν τὰ Δια-
πλάσι-σιν. Ὁ κ. Φαίδων εὐχα-
ρίσται τὴν καλὴν σου μητέρα. Τὸ
Δημοφίλοισμα τῶν Ψευδωνύμων προ-
κηρύσσεται στὸ τέλος τοῦ χρόνου.

Ὁ Σοφιστὴς φρονεῖ, ὅτι ὁ ἴδιος
ὁ Κῆρ ἔβαλε τὸ κρᾶνιόν στὸ δέντρο
γιὰ σημάδι κι' ἐδίωξε ἕνα κρα-
νίον, πρῶτο ὅς ἐμδλημα τῶν πειρα-
τῶν, δεύτερο ὅς λευκὸ, — γιὰ νὰ
διακρίνεται ἀπὸ μακριὰ μὲς στὸ
σκορὸν φύλλωμα τοῦ δέντρου, —
τρίτο ὅς σχετικῶς ἀφθ

πολύ ώραία αυτά που γράφεις για το «Ένα παιδί με τρεις οικογένειες»! **Μαγιάτικη Άδρα** (περαστικά του αδελφού σου) για την Άγγελία έστειλες 10 δρ. ενώ κάνει 11!) **Άσπρη** (είδες την εγκρίση του ψευδωνύμου σου) ευχαριστώ για τα καλά λόγια! έστειλα!) **Άλ. Ζαχαρίου** (ναί, ο κ. Ε. έλπιζει ότι και του χρόνου θα σάς δώση άλλο πρωτότυπο μυθιστόρημά του! έλαβα και τα Παιγνίδια, αλλά δεν τα διάβασα ακόμη!) **Δευκάταν** (χαίρω που έγινες καλά κι' αποφάσισες να μπηές σ' όλους τους διαγωνισμούς! περιμένω και τον αδελφό σου! λυσόχαρτο έστειλα!) **Δουλουδάκι** (ευχαριστώ για τις καλές διαθέσεις και περιμένω! είδες την προκήρυξη του Διαγών. Ζωγραφικής! ναί, κι' άκουρέλλα μπορείς να κάμεις, αλλά μόνο με μαύρο, γιατί τα χρώματα δεν φωτογραφούνται!) **Ρασπουτίν** (έκαμες καλά να μου δώσης αυτές τις πληροφορίες για τα γειτονικά σου Μετέωρα! έννοεις, ότι τον καιρό που πήγε και ο Δήμης με τον Πανάγαρη, δεν υπήρχε αυτή η πέτρινη σκάλα!) **Πρωτιά** (Αίνιγματά δεν δέχομαι! τώρα! άργότερα, που θα προκηρυχθί ο σχετικό διαγωνισμός!) **Ανθιαμένη** **Δεμονιάν** (ώρατο το γράμμα σου! αλλά το κομμάτι σου, —που δεν το διάβασα ακόμη, — έπρεπε νάνα γραμμένο χωριστά, όχι οά συνέχεια του γράμματός! αυτό να το ξέρης γι' άλλη φορά!) **Μούτσον** (το μηχανισμό των «Μεταμορφώσεων» μπορείς να τον μάθης από τις λύσεις! εκεί θα ιδής πως ή μια λέξη γίνεται από την άλλη, με αλλαγή, προσθήκη ή αφαίρεση ενός μόνο γράμματός, ή αλλαγή του τόνου! δεν είναι δύσκολο!) **Έξυπνη Γατούλαν** (άφοι είσαι αδύνατη, πρέπει νάκούσης το γιατρό! και σέ λίγο πάλι που θα δυναμώνεις, ξαναρχίζεις και την αλληλογραφία σου και όλα!) **Σόισβελ** (δυστυχώς ναί, αυτό συμβαίνει! και δυστυχώς πάλι, εγώ δεν μπορώ να κάμω τίποτα! μ'ήν έμπιστεύεσθε τόσο εύκολα! ζητείτε πρώτα έγγραφες!) **Πάνθειαν** **Άβραδάτου** (το ποίημά θα δημοσιευθί στη Σελίδα! ή εικόνα όμως όχι, δεν έχει τόπο εκεί! έστειλα!) **Βδέλλαν**, **Τόμ-Μίξ**, **Γιάννη** **Δωδώνη** κτλ. κτλ.

Είς όσας έπιστολάς έλαβα μετά την 10 Αυγούστου, θάπαντήσω στέ έρχόμενο.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οι συνδρομηταί μου, όταν λήγη ή συνδρομή των, να την ανανεώνουν άμέσως, χωρίς να με υποβάλλουν εις τόν κόπον και τόν έξοδον να τόν υπενθυμίζω στόν καθένα ιδιαιτέρως. **Η** εγκαιρη ανανέωση της συνδρομής είναι τόν πρώτιστον χρέος του καλού συνδρομητού.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΩΣ ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΤΕ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΑΣ;

Είναι άπλούστατο: Θά προμηθευθίτε όσους περισότερους μπορείτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,"

και θά τούς πάρετε μαζί σας στό ταξίδι, στήν έξοχή, όπου θά πάτε, — αλλά κι' όπου θά μείνετε, — για να περάσετε τις Διακοπές.

Κι' ένας μόνος Τόμος της Β' Περιόδου αρκεί, με τις 400 του σελίδες, με τὰ τρία ή τέσσερα μυθιστορήματά του και με τὰ τόσα άλλα που περιέχει.

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στά φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθίτε τον και κάμετε εγκαίρως τήν προμήθειά σας, αν θέλετε να περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ του 24ου Διαγωνισμού. Τού φυλλαδίου το-του αι λύσεις είναι δε-κται μέχρι της 17 'Οκτωβρίου.

548. Δεξιόγραφος

Θέλεις ήρωα τρανό
Στή στιγμή να φανερώσης;
Φτάνει βεβαιωτικό
Με του Αιγαίου νησι γά ένωσης.
Ξενιτεμένο 'Ηπειρωτάκι

549. Παιγνιώδης Δεξιόγραφος

Σκοτάδι είναι το πρώτο μου,
Τό δεύτερο ή διχόνοια,
Και τάλλο μου φωτίζει,
Μά όλα χωρίς ούρες!..
Και τ' όλο μου, νυχτόβιο,
Ναρκώνεται στά χιόνια
Και πιά δεν φτερουγίζει,
Ός τις καλοκαιριές.

Μιμέζα

550. Στοιχειόγραφος-Μεταγραμ- ματισμός

Σιχαμένο έροπετό!
Μά του αλλάζω τόν κεφάλι
Και τού κόβω τόν λαιμό,
Και νά, βλέπω να προβάλλη
Ένα όργανο γλυκό.

Μικρομέγαλη

551. Αίνιγμα

Ούτε Ρωμός τόν άρσενικό,
Μά ούτε και Τούρκος είναι!..
Και νόμισμα τόν ουδέτερο,
Ξένο και τούτο-κρίνε!

Ρασπουτίν

552. Τρίγωνον

***** = Τρόπος, σύστημα
***** = Συνεισφορά
***** = Νήσος Αιγαίου
***** = Ζώνη φορητόν
***** = Προστακτική
***** = Αντανυμία
* = Σύμφωνον

Και καθέτως τὰ ίδια.

Όδυσσεύς

553. Κρυπτογραφικόν

123456789 = Σοφός.
26786 = Έπίρρημα τόπου.
357486 = Μέταλλον πολύτιμ.
467454 = Χώρα της 'Ασίας.
5149 = Θεός Αιγύπτου.
653789 = Άρωματικόν.
75375689 = Άρχ. βασιλεύς.
8995 = Όρος.
914689 = Πτηνόν.
Έμμ. Π. Κασιμάτης

554. Ποικίλη 'Ακροστιχίς
Τό πρώτον γράμμα της πρώ-
της τών κάωθι ζητουμένων λέ-
ξεων, τόν δεύτερον της δευτέρας,
τό τρίτον της τρίτης και καθε-
ξής, σχηματίζουν άρχαίον τρα-
γικόν βασιλεία.

1, Ποταμός της Γερμανίας. 2, Στρατηγός 'Αθηναίος. 3, Μία τών Δωδεκανήσων. 4, Βαλκανική πρωτεύουσα. 5, Όρος της 'Ελλάδος περίφημον. 6, Χώρα της 'Ελλάδος. 7, Όμηρικόν βασιλεύς. 8, Άρχαίος θεός.

Κων. Ι. Παπαχρυσάνθου

555. Μικτόν.

μλν - αε

Μικρές Καλλιτέχνες

556. Γρίφος

Μ' έρώτησαν γιατί δεν βγαί-
νω έξω απήντησα:

ας ας

ας ας

— Τί; τί; ας ας ας θ' 1, 1.

ας ας

ας ας

Μοκεκό

Διά τούς Γαλλομαθείς

557-559. Círéma-Rébus

1.—Βενετία, αυτή, όσπουν.
2.—Μαλακός, μωρός, κλίην,
φωλεά.
3.—Κλείς, χειρίς, ύδωρ.
Τρεις πολιτικοί άνδρες
Πόνου Δάκρυ

ΛΥΣΕΙΣ

των Πνευμ. Άσκησ. του φύλ. 22

332 *Αρίστα (*Αρης, τά.)—333.
*Ιοίς-έρις-ρίς. — 334. Μόνη-Μο-
νή.—335. Τό καρδί.

336. ΤΙΣ 337. ΣΑΟΥΛ
ΤΙΤΟΣ (αυλός, ούλος,
ΑΡΒΑΚΗΣ ύαλος, λύσσα).
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ —338. Καπέλο
(ΜαρούΚΑ, ΠΕ-

ΛΟπίδα...) — 339. ΧΡΟΝΟΥ
ΦΕΙΛΟΥ (ΧΡΟΝΟΣ, ΝΟΥΜΟΣ,
ΦΕΙΔΙΑΣ, ΔΟΥΝΑΒΙΣ.) — 340-344.
'Ορνύω, μηνύω, μένω, ήμνώ, ά-
μύνω. — 345. 'Η επιμηλύνει έ-
πιβλέπει τας μαθητείας (Ι επί
μέλι τρία επί βλ επί τ' ζσμα θή
τρία ζ.)

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ
συνδρομηταί παρακαλούνται να
δηλώνουν άμέσως τήν νέαν των
διεύθυνσιν εις τόν γραφείον μας
άποστέλλοντες και δραχμ. 5 διά
τήν έκτύπωσιν της νέας ταινίας.
"Άλλως δέν ευθυνόμεθα διά τήν
άπώλειαν των συλλαδίων των.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διά 1 έως 10 τόν πολύ λέξεις με άπλά
στοιχεία δρ. 6 τόν ελάχιστον τίμημα.
Πέραν τών 10 λέξεων 60 λεπτά ή λέ-
ξεις, με παχέα δέ στοιχεία λεπτά 70 και
με μεγαλικά δρ. 1.

Ό χωριστός στίχος δρ. 3.
Η προπληρωμή είναι άπαραίτητη.

ΚΘ' — 741

Επειδή ή ΚΘ'—365) έδημοσιεύθη άργύ.
ό Διαγωνισμός παρατείνεται ένα μήνα.
'Απαντήσεις, αλληλογραφία και Μ. Με-
στικά στείλατε πλέον: 'Αχιλλέα Χατζηπαύ-
δα, Ζαγοράν. Τρομερές

ΚΘ' — 742

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟΚΛΥΨΕΩΝ. Μάτ Γρέη —
Κωνσταντινίδης, Παμπόνηρη, Νησιω-
τοπούλα—'Αδελφά Λαντίου, 'Ανακρέων—
Φιλίππου, Τζίνα—Ροδόκανακη, 'Ριγολέτος —
Ρόμπος, ΓειάΣΣ—Βενετιάκης, Μοσίου—
Βερκής, Μεγαλοσχολίτης—Μαυροδής
Ρακέτα—Κακογιάννη, 'Αούαααα !!!
'Αποκαλύψεων: 'Εκτωρ

ΚΘ' — 743

Αστρε Ροδοφύγγη, έστειλα περιμένω.
Λευκή Μαρκησία

ΚΘ' — 744

Μαίνοντας στό Διαπλάσσοκομο χαϊρετώ
όλους ες, αλληλογραφώ. Δίς: Κων-
σταντίνον Δαρδούσαν (διά Κένταυρον),
Καλαμιώτου 16, 'Αθήναι. ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ

ΚΘ' — 745

Ιζόλδη, για νάχουμε μιά άνάμνηση της
άγαπημένης μας φίλης, που πέταξε στή
ούρανα, αφιόνοντας πρόωρα τόν μάταιο αϊ-
τό κόσμο, θάβηλες ν' αλληλογραφήσουμε
Δίς: (ΚΘ'—10).

Κούκλα του Χωριεύ

ΚΘ' — 746

Πολυαγαπημένη μας Παρηγοριά της
Μάννας στή γιορτούλα Σου δέξου έ-
λθερμες εύχούλες και φιλιζ.
'Ελληνόπουλο, Μιτσουκό

ΚΘ' — 747

ΕΠΑΝΟΔΟΣ

Αρτι επανελθών εκ του ανά τας Εύρώπας,
'Ασίας, 'Αφρικής, 'Αμερικής και 'Ο-
κεανίας ταξιδίου μου, στέλνω σ' όλους, έ-
κόμα και στόν Κολοκυθόσπερο και 'Ψυ-
χολόγους, ένα χαιρετισμό απ' τὰ άδυσ-
των άδύτων της καρδιάς μου... Και τι
δέν είδα εκεί πέρα! Φτωχό τόπο, τίζονοι,
αυτό τό 'Ελλάνα... Όσοι τελευταίως
πρότεραν τ' όνομά μου στά ταπεινά των
χειρή, ές έτοιμασθούν να πεθάνουν. Κατα-
δίκησε να τούς γλυτώσθ απ τή μάταιη
αυή ζωή ό
ΓΟΡΓΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

Υ. Γ. Τετραδικία έξακολουθώ να ά-
ταλλάσσω.

ΚΘ' — 748

Ελληνική Ψυχή, στή γιορτούλα σου
δέξου ένα μπουκετάκι εύχών μωρομέ-
νες με τήν άγάπη της: Γαλάτειάς σου

ΚΘ' — 749

Αγωνικό, σ' ευχαριστώ που με θυμά-
σαι πάντα. Τό κινήτι ήρχισα. Δέν μού
εύχεται καλή επιτυχία! Συχαρηέτρια για
τά άρίστα. Πέτρος Ριονσαι

ΚΘ' — 750

Διαπλάσσοκομο, ήν έχνατε τόν Διαγ-
ωνισμόν μου (ΚΘ'—649). Περιμένω απ'
όλους ες. Τρικκαλινός

ΚΘ' — 751

ΚΟΛΟΚΥΘΟΣΠΟΡΟΣ — ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.
'Ενδεχεται κάποτε, hommes du mon-
de να τήν παθαίνουν από κλασσικούς Διο-
γένηδες... ΓΟΡΓΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

ΚΘ' — 752

Ο Πανζουρλισμός, εύχεται στήν άγα-
πητή του Νισσέτα χρόνια πολλά στή
γιορτούλα της.

ΚΘ' — 753

Πεισματάρα, με γνωρίζεις; Εγώ σέ γνω-
ρίζω! αυτό έλεπε δά! 'Εγγλεζίτα